

MAGYAR LÁDA

3 Ls

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók köre
GARIA, VI.
11.

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 221 (1367) szám * Szerda, 1936 szeptember 30

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Nagy parlamenti vita Párizsban a frankérték alászállításáról

A francia népfrent pártjai nem egységesek a kérdésben. Kiegyezés várható közöttük, mert máskülönben kormánybukás lenne

Párizsból jelentik: A francia képviselőház **nétfőn** délelőtt ült össze, hogy a pénzügyi alászállításra vonatkozó törvényjavaslatokat tárgyalás alá vegye. A pártok állása a javaslatl szemben a következő:

1. A szociáldemokrata párt szívesen megszavazza a javaslatot, mert régi programjával egyezik, amit csak népfrentbeli társaira való tekintettel hagyott függőben. 2. A radikális szocialista (Herriot és Daladier vezérlete alatti) párt szintén megszavazza, de nem szívesen, mert az értékfenntartást ígerte a maga kispolgári választóinak. 3. A kommunisták tartózkodnak a szavazástól, ha csak akkor nem lesz szükség szavazatukra, ha a kormánytöbbség veszélyeztetve volna. Csak az esetben szavaznak egyébként is a javaslatra, ha benne lesz, hogy a pénzügyi változás miatti árhullámzáshoz képest magátólmorgóan változnak a munkabérek. (Mozgó bérrendszer.)

Igy állnak a Népfrent pártjai. Velük szemben a közép és jobboldali pártok ellenzik az alászállítást. A Marin vezetés alatti köztársasági szövetség (a közép és jobboldali pártok együttese) külön ülésre gyűlt s ezt az álláspontját ki is mondta.

Ez a nemzeti irányú pártcsoport együttvéve mintegy 80 szavazattal kevesebb a Népfrentnél; tehát a Népfrent bármely pártjának a kiugrása a kormánybukást vonhatná maga után.

A mozgó bérek helyett árszabályozó parancsuralom a kormány részére

A francia képviselőház hétfő délutáni ülése pontban négy órakor kezdődött. Elsőnek Bonnet volt pénzügyminiszter a radikálisok álláspontját fejtette ki. Részletes és szakszerű bírálat tárgyává tette a kormány frank-értékcsökkentési tervét. Hangzottatta, hogy a pénzügyi értékelést maga Blum miniszterelnök is mindig helytelennek tartotta. A radikális-szocialisták nagy része ellenzi a tervet és ezt mindenkinek meg kell értenie. A párt tisztelőiben tartja a szerződéseket, a pénzügyi művelet pedig szerződésesség. A pénzügyi művelet főként a középosztályt fogják sújtani, a párt ezt az osztályt mindig támogatta. A kormány által tervbe vett műveletek sikerére csak akkor lehet számítani, ha Franciaországban helyreáll a társadalmi rend, mivel a külföldi tőke csakis ekkor tér vissza a francia gazdasági életbe. A mozgó-bérrendszer bevezetése megnyitná az utat az árak emelkedése előtt s ez az egész kísérlet kudarcát jelentené. Őszintén sajnálja Blum miniszterelnököt, amiért most egymásután kénytelen feladni azokat az elveket, amelyekkel pártja sikert aratott.

Nem tartja helyesnek, hogy a kormány éppen most avatkozik ilyen nehéz

Ebből a helyzetből következtethető, hogy a Népfrent pártjai meggyőződésük ellenére is megszavazzák a frank aláértékelését, csak éppen a kormány meg ne bukjon. A pártpolitikai kényszerhelyzet hangulata nyilatkozott meg a parlamenti ülés folyamán is.

Az első erőpróba a javaslat fölött.

A pénzügyi értékelési törvénytervezetet a pénzügyi bizottság előadója azzal a hozzáadással terjesztette elő, hogy a kormány mindent megtesz a kisemberek érdekei biztosítására és a kihasználó üzérkedés megakadályozására. **Colomb**, a baloldali független radikális demokraták csoportja nevében a javaslat tárgyalásának elhalasztását kérte. A kormány szocializálni akarja a frankot, mondta és emlékeztette a miniszterelnököt arra a kijelentésére, hogy a frank értékét nem fogja csökkenteni. A kormány nem fordított gondot a költségvetés egyensúlyának biztosítására és intézkedései nyomán nagy társadalmi zavarok következtek be.

Vincent Auriel kérésére Colomb visszavonta halasztó indítványát.

Marin, a köztársasági pártcsoport elnöke, azt indítványozta, hogy a javaslatot küldjék vissza a pénzügyi bizottsághoz, mivel a képviselőháznak nem volt ideje annak áttanulmányozására. Ezt a javaslatot 365 szavazattal 248 ellenében elvetették. Az ülést ekkor leutánra halasztották.

pénzügyi műveletekbe, amikor Európában egén olyan súlyos felhők gyülekeznek.

Ezután Bonnet a javaslatra nézve módosítást terjesztett elő azzal a megjegyzéssel, hogy abban a Népfrenthez tartozó pártok együttes bizottsága megegyezett. A módosító javaslat lényege az, hogy a mozgó bérrendszerre vonatkozó tizenegyedik szakaszt egyelőre kiveszik a törvényből, illetőleg olyan új fogalmazással helyettesítik, hogy a kormánynak joga lesz mindent megtennie az áremelkedés megakadályozására.

Ezután **Reynault**, a radikális párt jövőbeli pénzügyminiszterjelöltje beszélt. Elmondotta, hogy

a kormány már későn jött ezzel a kísérlettel s az nem fog számára sikert hozni. Négy hónapja üzi azt a politikát, mely Franciaországot romlásba rántja

s nagy szegény lesz, ha a leértékelés csak egyedül Franciaországnak nem fog sikerülni.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon.)

A diadalmas Alcazár

Nyolc hét hosszaiig állották a tüzet és a rombolás minden borzalmát ott, a toledói fellegvárban a katonaiskola növendékei, tanárai és családjuk hozzátartozói: nők és gyermekek. Viselték az éhség kínjait és szörnyű megpróbáltatásait. A spanyol nemzeti csapatokkal való lelki közösséget tartották, de velük csak annyi fizikai összeköttetésük lehetett, hogy néha az ostromzáron keresztül a nemzetiek egy-egy repülőgépe át tudta lopni magát, s élelmszert dobott alá nekik. Annál több rossz hírf sugárzottak hozzájuk a madridi és barcelonai rádióállomások, s annál több kétségbeesítő mondhatott nekik köröskörül a pusztulás, az agyuk szava, a bombák folytonos robbanása, a fellegvár épületeinek, tornyainak, minden menedékeknek lángba borulása. Csak a földalatti vermek és pincefolyosók oduiban bujkálhattak; onnan is kiverte őket egy-egy odaátaló löveg.

Már az ötvenedik napot szenvedték így végig, mikor a kívül ostromló vörös csapatok közvetítő rábeszélőket küldöttek hozzájuk. A vörösekhez állott egyik volt tanáruk, Rojo ezredes és egy öreg köztársasági vezető ember voltak, akik a toledói kormányzó nevében ajánlatot tettek nekik. Az ajánlat abból állott, hogy az ostrom további szenvedéseitől való megkímélés végett adják ki a velük levő asszonyokat és gyermekeket, s a fegyver nélküli szabad elvonulást is biztosítják nekik. Rojo ezredes, a volt tanár két óra hosszaiig tárgyalt velük, kérlelte és fenyegette őket. Az ostromló csapatokban már nyugtalanság támadt ezredesük hosszas bennmaradása miatt, s már dinamitrobbantással akartak figyelmeztetést küldeni, mikor Rojo ismét megjelent a fellegvár bejáratjánál. Halotthalványan és könnyező szemmel jelentette:

— Elutasítottak. Az ostromlottak kijelentették: tudják, hogy meg kell halniok, de legálabb fegyverrel a kezükben halnak meg, s a 150 asszony és 250 gyermek is ott hal meg az oldalukon. Az egyetlen, amit kérnek, hogy két papot küldjünk hozzájuk.

Egy Camaraza nevű abbé küldöttek be hozzájuk a túsok közül. Ez a pap ott az égő és füstölő fellegvárban misét mondott, gyónatott, áldoztatott. Es ő is kérlelte az ostromlottakat, hogy adják meg magukat. Mescardo ezredes, az iskolaparancsnok válaszolt, hogy ők előbbre valónak tartják a fellegvár falai között a halált, mint a megadást. A visszatérő abbé mély meghatottsággal adott számadást küldetéséről. Elmondotta, hogy leírhatatlan a kín és szenvedés, amiben az ostromlottak élnek. A levegő tele van az elesettek és éhenhaltak hullaszagával. Vannak a bezártak között olyanok, akik az éhség miatt már alig tudnak lábraállni. Az abbé ur jelentése a *Paris Soir* című francia nagy napilap helyszíni tudósítója révén a világ tudomására is eljutott. Magát az abbé valószínűleg szabadon engedték a tett közbenjáró szolgálatért. Ha nem ez történt, akkor a többi toledói túszipap sorsára jutott, akiket a legújabb hírek szerint a vörösek mind kivégezték, mikor most a Toledót elfoglaló es felszabadító nemzeti csapatok elől menekülőniök kellett.

Még volt egy közbenjáró, Chite madridi követe az alcazáriaknál. Őneki azt felelték az ostromlottak, hogy közvetítő ajánlatával forduljon a burgosi nemzeti kormányhoz. Ők csak

ettől a kormánytól fogadnak el utasítást.

Mikor így minden közbenjáró felé csak a náláig való hűséggel, a halálra elszántság rajongásával feleltek, akkor a madridi kormány elrendelte, hogy a fellegrát alulról robbantás fől a levegőbe. Az építmények benne kezezeréves megalapozásuak, minden kor elhozta és beleépítette a maga új és új stílusát. Kőbe faragott történelem ez a fellegrát. Mindegy! Van benne ezer makacs rajongó, akiket föl kell robbantani az egész történelmet. Bányászok jöttek, aknát furtak, ötvennégy méterre hatoltak a fellegrát hegye alá. Ezt az ötvennégy méteres aknát színültig töltötték dinamittal, s villanyszikrával felgyújtották. Madridig ellátzott a felrobbanó akna lángja, mérföldekre megrendült a föld kerge Toledo körül.

Az ostromlók azt hitték, hogy végeztek az alkazári hősökkel. Rárohantak a füstölgő, szétvetett romokra. És — az ezer védőből még élt pár száz, aki a rohamozókat ellenálló tüzeléssel fogadta. A halottak és a haldoklók tovább védték a romokat, s visszaűzték az élő ostromlókat...

Ennek a hőstörténetnek a hősei most felszabadultak. Vasárnap óta a nemzeti csapatok elfoglalták Toledót, s fölmentették és keblükre ölelhetők a fellegrát haláláig hű védőit. Miféle örömköny hullhatott ottan! És milyen felmagasztaltsággal vehették körül a megmentetteket és megmentők azoknak a tetemeit, akik halálukkal tettek tanúságot az eszméről, amely mellett minden kínon keresztül kitartottak. Minden kínon, de minden csábításon keresztül is, minden lélekpuhító rábeszéléssel szembeállva, minden megalkuvási lehetőséget félretolva. A mai félelmes világban, mikor nemzeti és vallási eszményt olyan nevelésnek tud tartani némely áramlat, — az ilyen tökéletes hűség, az ősi eszményeknek ilyen önfeláldozó szolgálata elképzelhetetlen. Nem is mesebe illő, hiszen ma már mesék sincsenek.

Nem mesebe illő, hanem új hitek fölámásztására való. Régen, vagy 2500 évvel ezelőtt Leonidas spártai király ezer hőseivel együtt százezres perzsa haderővel szállott szembe a thermopilei szorosnál. Mind az ezer ott lelta halálát. Most is ezren állottak ellen az Alkazárban a modern hadviselés minden poklával és tüzeivel, s minden kegyetlenségével szemben. Az ezerből néhány százán megmaradtak és diadalukat megérhették. Ez a néhány száz jelenti a haladást, amit a 2500 év előtti időtől máig megtett az emberiség. Ez a néhány száz azt példázza, hogy a hit és kitartás a mai modern romboló erők minden átkával szemben is, minden pokoli felkészültségével szemben is, minden emberelő technikai túlhatalmával szemben is

örökké diadalmas tud lenni.

TENGERI MESE

Írta: Révay Géza

Akkorákat sóhajtoztunk a hajó elején, hogy a fejünk felett ernyedten lógó ponyva meg-meglíbbent néha. A füst, a kéményből származó füst ott feküdt sokáig a hajó felett, míg csak el nem szaladtunk alóla. Megállt a levegő körülöttünk, megállt az idő és állónak tűnt fel minden egy-egy pillanatra, csak messze lenne, a hajó fenekén, harmónikettünk hatalmas közös szive zakatolt, egyhanguan, furesa, altató melódiát lüktetett minden dobbanása... kissé oldalt fordulok fektében, hogy jobban halljam, mintha még nem hallottam volna eleget, borzalmas hosszú tengeri hetek, hónapok alatt... mégis új volt a melódiá, a dugattyúk, szelepek kábitóan forgó kerekék zenéje.

...Mai piu... mai piu... mai piu... sziszegte a gép. — mai piu, sikították a fényesre csiszolt dugattyúk, — mai piu, mai piu... kétségek, kérdések között onnan kellett jönnie a válasznak, a hajó fenekéről, a Gépszív felett az Izomszívnek... mai piu... soha többé... hiába vársz, hiába kérdeked napestig, hiába mennél innen — soha többé!

Bolondság, hiszen ezt a gépet valahol

Antonescu román külügy-miniszter látogatását várják Rómában

Mussolini nem gondol a Népszövetségből való kilépésre, csak az abesszin-ügy elintézéséig távollartja magát

Rómából jelentik: Politikai körök véleménye szerint most már teljesen bebizonyosodott, hogy Mussolini nem gondol a végső következmények levonására és nem jelenti be kilépését a Népszövetségből. A hivatalos olasz álláspont az, hogy a Népszövetségnek egyszer csak fel kell számolnia Abesszinia ügyét. Ez pedig már csakis Genf ügye. Róma mindaddig távollartja magát a

népszövetségi ülésekről, amíg ott igazságot nem adnak neki. Kiszivárgott hírek szerint Antonescu román külügyminiszter látogatását a napokban várják Rómában. Azonban minden valószínűség szerint csak a bécsi tanácskozások után fog arra sor kerülni. Politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak már annak is, hogy ez a látogatás a lehetőségek körébe került.

Bayer-nap Leverkusuban

Ezer külföldi orvos látogatta meg az I. G. Farbenindustrie nagy telepeit

Az olimpiai játékok alkalmával Németországot meglátogató ezernél több külföldi orvos a „Bayer” gyógyszerosztályának meghívására ellátogatott Leverkusuban is az I. G. Farbenindustrie telepeinek megtekintésére.

Egy ismerkedési estély keretén belül — amelyen Köln városának legjobb művészi erői léptek fel, így az operaballett, Leo Eysoldt a nyugat-német rádióleadó kis zenekarával és Johannes Schocke, az operából — az összegyűlt vendégsereg a Rajna parton meghitt együttesben kelle-

mes estét töltött el. Mann főkonzul, a „Bayer” Gyógyszerek Értékesítő Társaságának vezetője szívesen köszöntötte az orvosokat, akik 43 nemzetet képviseltek.

Ezen fogadó- és szórakoztató estély alatt a német bort is bemutatották a vendégeknek, hogy megismerhesse a külföld a német bort is.

Mielőtt a gyógyszerműveket bemutatnák volna, tudományos előadásokat tartottak, filmeket vetítettek, melyen keresztül megismerkedhettek a vendégek a legújabb tudományos kutatások eredményeivel. „Bayer, a tudomány szolgálatában” címmel Mann főkonzul, dr. Lertens igazgató pedig a „Német gyógyszerészet és német gyógyszer”-ről tartott magas színvonalú előadást.

Az orvosok nagy meglepetésüknek adtak kifejezést annak, hogy az általuk már évek óta ismert, sőt elismert gyógyszerek eredeti forrását megtekinthették, mely gyógyszerek élethivatásukkal oly szoros összefüggésben állanak.

A megrendezett „Bayer”-nap gyönyörű kifejezője volt annak, hogy mily nagy a kapcsolat a német kutatások és a világ orvosai között, ezzel is mélyítve azt a bizalmat, amellyel a művelt világ viseltetik a német teljesítményekkel szemben.

Az estélyt egy gyönyörű hajót a Rajnán fejezte be.

Eltemették Lieber pesti alpolgármestert. Budapestről jelentik: Lieber Endre, Budapest volt polgármesterét kedden délelőtt temették el a Kerepesi temetőben, a főváros által ajándékozott dísz-sírhelyre. Koporsójánál Szendy Károly polgármester tartott búcsúbeszédet.

Kühnelt-Leddihn Erik

Jezsuiták Nyárspolgárok Bolsevikik

Az apokaliptikus orosz titok, az ellene küzdő misztikus front grandiózus regénye.

Ára 120 lei és portó

Kapható: könyvosztályunknál.

Angliában mesterkedték bele a hajóba. Ott furták, szégeselték hónapokig, a Time is money földjén, szürke ködbe burkolt kikötőben, bagózó, káromkodó dokkmunkások között, ugyan honnan ismerné ez a masina azt a két kopott szócskát, messi Itália sokezer szerelmesének búcsúszavát, ugyan honnan?

Mikor először süvített végig a gőz gondosan pakolt csövein, mikor először melengette hengereit a fehér felhő, amikor vadonatúj dugattyuja először indult utnak, csusszanva, sikoltva az örömtől, hogy kiszabadult, akkor is komoly angliások álltak körül, angol vezényszavak röpökdték össze-vissza... mikor első dobant az acélszív, husz egynehány eszendeje... vajjon melyikünké kopottabb, hiszen egyidősek vagyunk.

Vagy talán képzelődöm? Nem mond az a gép semmit, csak a fejemben zakatol a tegnapi este olvasott vers, Poe halálmadarának keserves káromgása, azt vélem hallani?

Ereztem, hogy az idegeimre megy ez a harmincinapos ut, még egy irtózatos hét és ott állunk majd valahol Buenos-Ayres kikötőjében... de addig, addig hányat sóhaj még a gép, hányszor fakadnak kérdések a számon, hány „mai-piu” eszik el a fülemhez. Hány? Hányszor még mindig ugyanaz?

Nem bírtam tovább a fedélzeten, lemász-

tam a kazánház tekergő vaslépcsőin, a forró levegő szédítően ölelt magához és húzott lejjebb, egyre lejjebb, ahol fáradt, félmeztelen ördögök tanyáztak.

Az egyik, ott, azon a szénkupacon Jozsó, kopaszodó, vénecke dalmát, fenn, szabad óráiban mindnyájunk bohóca, minden mozdulata nekünk szánt móka, minden fintora, minden szava egy-egy gyilkos ellensége magányos óráink keserveinek. Most ott gubbaszt a kazánajtó előtt, térdén vastag zsádkarab, amelylyel a három méteres piszkavasat fogja, mikor eteti az éhes szörnyeteket, csillagó, fekete walesi gyémánttal. Hatalmas melle egyenletesen emelkedik, lustán nyul egy darabka parázs után, kérges tenyerének meg se kótyan a tűz, amint tempósan ragyujt pipájára. Néha figyel a manométerre, aztán megint két tenyerébe hajtja a fejét és elbáméskodik.

Jozsót fogom megkérdezni, miért mondta a gép örökké azt a két szót, neki tudni kell, miért mindig azt a kettőt?

A mutató a manométeren lassan csuszik lefelé. Jozsó feláll, megbillenti a kazánajtó vaspöcket, vérvörös tüzhullám ömlik el rajta, amint lehajol a piszkavasért és betaszítja fövig az összeült parázs alá. Egész testével ránehedzik a vasra, hogy meglazítsa a rostélyra sült salakot. Izmai ropognak, az egész ember

Azana spanyol köztársasági elnök lemondott

A nemzeti csapatok elfoglalták a bibari fegyvergyárakat

Párizsból jelentik: Helyszíni tudósítók jelentése szerint a nemzeti csapatok elfoglalták Bihar városkát. Ez a haditeljesítmény azért nagyjelentőségű, mert Biharban híres fegyvergyárak vannak. A kormánycsapatok megtámadták Toledót, vissza akarták foglalni, a nemzeti csapatok azonban visszaverték őket.

Párizsból jelentik: Madridban teljesen az anarchisták ragadták magukhoz a hatalmat. Azana, akinek tartózkodási helyét senki sem ismeri, hivatalosan is beadta lemondását. Toledói jelentés szerint mikor a nemzeti csapatok megkezdtek a támadást Toledó ellen, a kormánycsapatok a székesegyház összes papjait legyilkolták.

Volt idő...

... amikor még nem használt

NIVEA fogkrém

Most élvezet a fogait látni, vakító fehérek, egészségesegek és erősek. A kiváló nyersanyagokból előállított NIVEA FOGKRÉM tisztántartja a fogakat és kellemes üde lehetet kölcsönöz.

Könnyen habzó!
Csodás ízű!

24 Lel

(Tudósításunk folytatása az első oldalról)

A pénzügyminiszter izgatottan válaszol. — A spanyol események fejlődése kényszerítette ki a frank aláértékelését

Vincent Auriol pénzügyminiszter ideges hangon kezdte. Azt mondta, hogy a sértegetésekkel és elítélő kritikákkal nem törődik. Nem következtetlenség az s nem a népfrentbeli pártok közös irányának megtagadása, hogy aláértékelést hoznak. Ez a kényszerhelyzetből folyó szükséges intézkedés. A spanyol események fejlődéséből, az ottan várható kormányzati változás föltételezéséből, az ebből támadó franciaországi visszahatások falra festéséből

valóságos harc indult a frank ellen.

Azok indították, akik mások törekvéseiből akarnak gazdagodni. Már szükség volt arra, hogy a kincstári fizetések fedezete végett kölcsönt kinyoroljanak Londonban.

— Franciaországnak, — folytatta a miniszter, — a pénzügyi és gazdasági harapófogóhó kivezető utat csakis a valutaügyi leszerelés hozhatta meg. A miniszter aztán a nemzetközi nagy szempontokra utalva hangoztatta, hogy a három hatalom megegyezését a gazdasági rend és nemzetközi béke sugalmazta. Az együttműködés minden bizonnyal hatásos és teljes lesz és már meg is kezdődött. A három állam együttműködésére eddig még nem volt példa a világtörténelemben.

Ez az együttműködés az egész világ gazdasági együttműködésének és a béke megszilárdításának fontos tényezője lesz. Fordulópontot jelent a nemzetek történetében. Véget vet a nemzetközi zavaros helyzetnek és új kor-

szak kezdetét jelenti.

A pénzügyminiszter beszéde után szünet következett. A szünet alatt Blum miniszterelnök a baloldali pártok kiküldöttjeivel folytatott tárgyalást. Ez a tárgyalás arra vonatkozott, hogy a Népfrent összes pártjai szavazzák meg a Bonnet által előterjesztett módosítással a javaslatot. A tárgyalás az érkezett híradások szerint eredményesen végződött. Így tehát várható, hogy a képviselőház a mozgó munkabérendszert elvetésével, de az árszabályozó parancsuralom kimondásával a pénzügyi csökkenést megszavazza.

350 szavazattal 221 ellenében a francia képviselőház elfogadta a frankérték leszállítását

— A szenátusban nehéz lesz a helyzet —

Párizsból jelentik: A kamara éjszakai ülésén 343 szavazattal 252 ellenében megszavazta az I. cikkelyt, amely megállapítja az 1928. évi pénzügyi törvényszakasz felfüggesztését. A II. cikkelyt, amely a frank új értékét később kiadandó rendeletekig 43. és 49 milligramm között fogadta el 342 szavazattal 210 ellenében elfogadta. Elvetette a Marin-csoportnak azt az indítványát, amely a parlamentre akarta ráruházni a frank aranyértékének utólagos megállapítási jogát.

Réggel hét órákor a megszavazással a IX. cikkelyig haladtak.

Párizsból jelentik: A kamara hajnali ülésén elfogadták a XIII. cikkelyt is, majd a kamara elnöke közölte, hogy a kormány a mozgó bérendszerről szóló szöveg egyes részeit megváltoztatta. A részletes tárgyalások befejezése után a kama-

Éjtél után általánosságban megszavazták a törvényjavaslatot.

Párizsból jelentik: Hétfőn este fél tíz órákor Laurent Fernaud szólalt fel a kamara ülésén és kijelentette, hogy a három állam pénzügyi megegyezése nem jelenti a francia pénzügyi rendszer megszilárdulását, hanem csak az aranyalaptól való eltérést. Utána Pellier és Rethore beszéde alatt

nagy nyugtalanság támadt, úgyhogy Herriot házelnök a nagy zaj miatt tízenegy órákor felfüggesztette az ülést.

Szünet után Duclos, kommunistavezér következett, majd a kamara megszavazta az általános vita lezárását és nagy többséggel elhatározta, hogy szakaszonként tárgyalja a pénzügyi javaslatot. Ez a tárgyalás a keddre virradó hajnali órákban még tartott.

ra 350 szavazattal 221 ellenében elfogadta a frank aláértékeléséről szóló törvényjavaslatot.

Blum kijelentése: Megbuktathatják a kormányt, de a pénzügyi aláértékelésén már nem változtathatnak.

Párizsból jelentik: A szenátus pártjai kedden döntenek állásfoglalásuk felől. Előrelátható, hogy a szenátusban a kormány nehéz helyzete lesz. Két eshetőség előtt áll: vagy vereséget szenved, vagy enged állásfoglalása szilárdságából. Blum miniszterelnök a kamarai ülésen kijelentette, hogy a pártok megbuktathatják a kormányt, de ez már nem változtathat a frank értékesítésének befejezett tényén.

nyög, sóhaj. fogait csikorgatja, kihuzza, megint betolja a vasat, küzködik, hirtelen vízbe mártja a lángrobbant rongyot és dolgozik tovább. A roppant széles lapát úgy jár kezében, mint a motolla. Repül be a szén a kazánajtó éhesre tátott száján. Nyelj a mázsúkat. Jozsó mögött egyre kisebb lesz a szénkupac, percek alatt dobál be annyi szenet, amennyi öt-hon napokra elegendő lenne. Mikor nagyot csattanva csapódik be a kazánajtó, Jozsó előgedetten néz körül, fáradtra torzult vonásai kismulnak, a roppant erőfeszítés után elernyed küssé, odaáll a kürtő öblös szája alá, ahonnan hűvösen zuhog lefelé az Atlanti-Oceán enyhítő szele. Nagyot huz a madzagon lógó kökorsóból, utána kortyol néhányat egy üresnek lát-szó konzervdobozból, jóféle langyos tea van benne. Jobban oltja a szomjuságot minden víznél az a löre. Még nyit egyet a kemény kalapján, hogy dohogva, bugva kezd a tűz égni, a mutató megint odabillen régi helyére, Jozsó meg, mint aki jól végezte dolgát, letelepszik.

Most vesz csak észre. Barátságosra vigyorodik a képe, odarakja a zsákot maga mellé és invitál, üljek le én is. Hátunk mögött csikorgó vastalicskán tolja a szenet egy fekete fickó. Mikor odaér a kazánház vasajtójához, kibillanti rakományát, foghegyre való falatnyi szenet, az éhes szörnyeteg egyperces táplálékát.

— Jozsó — mondom neki, — hallod, mit

mond a gép?

Rámbámul, nem érti, mit akarok.

— Mit mond? — kérdi nagysokára.

Olaszul magyarázom neki tovább, hogy mit hallani odafönt. Hogy mindig azt a két szót nyaggatja, miért. Jozsó, miért?

— Nézd — foghíjas száján bukdácsolnak a szavak, amíg hozzám érnek — nézd, én nem igen hallgatom, mit mond a masina. Az én fülem csak azt hallja meg, van-e elég gőz, nem sir-e valamelyik csapágy olaj után, nem lötyög-e valami a sokezer csavar és anyag között, — de hogy a gép valamit mondana, nem, azt még nem hallottam sohasem.

— De igen, Jozsó, csak nem figyeltél rá eddig, de ugye-e, ha megkérlek, meghallgatód egyszer?

Megint rám nézett fura, gunyos szemmel, szemöldöke felszaladt homloka közepéig, felső ajkát felrágatta az orra alá, mindig így tett, ha erősen gondolkodott valamin, aztán így szólt:

— Mondasz valamit, szokott ez a gép néha locsogni, de nem szabad azt komolyan venni. Én, látod, nem tudok magyarul, pedig elég régen vagyok közöttetek, de hozzám mégis magyarul szól a gép. Neked is azt mondja, föled is azt kérdezi, csak benned több a kérdés, te feleletre vársz és azt hiszed innen majd válaszol ez a lélektelen, csupa vas- és acélsoda,

Pedig hidd el, amit te hallasz, az nekem szól, hogy mai-piu... nekem és a többieknek, akik az ötvenedik esztendő kapuját már betették magunk mögött. Nekünk már mai-piu, soha többé... De neked? Ugyan hallgass csak, mit mond neked a gép? Hiszen hozzád magyarul beszél!

Ezerkilométereken át felém mosolygott az otthon hagyott Kedves, kibugyanó könnyeimet irigykedve szivta fel a felém sugárzó roppant hőség, a vékony vasfalon túlról ismerős szavak bujtak felém, ott voltak mellettem, fellettem, mindenütt, a soha többé kegyetlen kétségbeejtő két szava helyett, egyetlen simogató, cirógató kérdés, mintha messziről, nagyon messziről a Kedves kérdezte volna... Pedig csak a gép muzsikája volt, dugattyúk, szelepek, általában, kábitóan forgó kerekek zenéje... fáj fii?... fáj fii?... fáj fii?...

Akkor nagyon fájt minden.

Azóta én is lapátolok, éjjel, nappal. Az idő telhetetlen, roppantra tátott száján szórom be az emlékeket, az iszonyu állkapcsok mélyén vi-csorgó vasfogak közé. Százmilliók milliárd emléke sikolt fel az űrlő világomban.

De van ezer emlékem, amely sértetlenül jut vissza hozzám, ezeket a tisztítóüzet part emlékeket még jobban szeretem. És hogy vissza, eljutottak hozzám, hát Istenem, úgy látszik, tövig kopott az idő vasfoga

A tanács a cluji nemzeti színháznak adta bérbe a városi színházat azzal, hogy 60 napra köteles a magyar színtársulatnak átadni

Hétfőn délután 5 órakor dr. Bledea Vasile polgármester elnöklete alatt tartotta ülését Oradea városi időközi bizottsága.

A város bérházaival nem lehet üzérkedni.

Mielőtt a napirenden levő kérdések tárgyalásához hozzáfogtak volna, dr. Bledea polgármester kérte a tanácsot, hogy semmisítse meg a múlt ülésen hozott ama határozatát, mely szerint a város egyik házáat bérbeadják Viorica Oprisnak, mert — mondotta a polgármester — feljöttek hozzám Viorica Opris albérlői és elmondották, hogy Viorica Opris nem is lakik az általa 20.000 leierért bérelt házban, hanem az egészet kiadta albérlőbe s az albérlőtől összesen 30.000 lei házbért szed be, úgyhogy 10.000 leier keres havonta a város épületén. Azt javaslom, — folytatta dr. Bledea, — hogy semmisítsük meg a Viorica Oprissal kötött szerződést és tüzzünk ki új árverést a ház bérletére.

A polgármester javaslatát egyhanguan elfogadták.

Napirenden levő kérdések.

Fontos kérdés nem igen volt a napirenden. A közigazgatási osztály terjesztett elő néhány jelentéktelen kérvényt, majd a városi közüzemek képviselője jelentette be, hogy elárvereznek néhány régi, használaton kívüli gépet.

A városi villamosművek igazgatósági tanácsának az időközi bizottságban levő tagja ismerteti a villamosművek tűzifával való ellátására tartott árverés jegyzőkönyvét. A tanács elfogadja a villamosművek javaslatát.

Kiadta a város a színházat.

A napirenden levő kérdések letárgyalása után dr. Bledea beszámolt a színház ügyében folytatott tárgyalásairól s azt a javaslatot terjeszti a tanács elé, hogy egy évre a színház főbérletét adják a cluji román nemzeti színháznak a következő feltételekkel: A nemzeti színház társulata köteles legalább 50 előadást tartani és pedig 35 drámát és 15 operai előadást. Köteles átadni a cluji magyar színtársulatnak, a Tháliának a színház helyiségeit 60 előadásra. A ruhatár jövedelme egész évre a román színházé. A város a turnézó színtársulatok és nemzeti ünnepi előadások napjaira fenntartja magának a színházat. Az előadások időpontjára a társulatok az Omnia mozival egyezzenek meg. Dr. Bledea polgármester arra kérte a tanácsot, hogy hatalmazza fel őt arra, hogy a felsorolt feltételek alapján szerkessze meg a szerződést a román nemzeti színház igazgatójával. A tanács elfogadta dr. Bledea Vasile polgármester javaslatát s ezzel a tanácsülés véget ért.

Szerdán kezdi meg a járásbiróság a választói igazolványok kiosztását

Mindenkinek polgári kötelessége, hogy pontos időben jelentkezék választói igazolványért

A nemrég elrendelt közigazgatási választásokra a járásbiróság már is megtevé minden szükséges előkészületet. Habár a jelek azt mutatják, hogy a megyei választás elhalasztása után sor kerül a városi választás elhalasztására is, a törvényszék elnöke úgy intézkedett, hogy minden közbejöheto intézkedés ellenére kiosztatja a már elkészített választói igazolványokat. A főelnök rendelkezésére már elkészültek a járásbiróság tisztviselői a választói igazolványok kiállításával, úgyhogy azokat szerelőtől kezdve a választók már átvehetik.

A Magyar Párt elnöksége ezzel kapcsolatban arra hívja fel lapunk utján a polgárság figyelmét, hogy mindenkinek legszentebb polgári kötelessége az, hogy a választói igazolványért pontos időben jelentkeznek, azt birtokába vegye és megőrizze. Nem lehet kellőképpen hangsúlyozni, hogy a mai időkben, amikor a helyi önkormányzat mindinkább összehangosodik, mennyire fontos érdeke a polgárságnak, hogy az önkormányzat biztosítására vezető közigazgatási választáson résztvegyen.

Bűnös könnyelműség és végzetes következményekkel járó nemtörődomség lenne, ha a polgárság kényelmi vagy más okokból nem jelentkeznél választói igazolványért és ezáltal önmagát zárná ki abból a lehetőségéből, hogy a községi tanácsválasztáson résztvegyen.

Ép ezért a Magyar Párt vezetősége a legnyomatékosabban felhívja a kisebbségi polgárság figyelmét, arra való tekintet nélkül, hogy tagja-e a Magyar Pártnak vagy sem, hogy az alább feltüntetett napokon *okvetlenül* jelentkezzen a járásbiróság 21. sz. szobájában, ahol a választói igazolványok szétosztása folyik. A járásbiróság vezetőjétől nyert értesülésünk szerint a szavazóigazolványokat az alábbi sorrendben osztják ki mindennap d. e. 8—1 és d. u. 2—5 óra között:

A és B kezdőbetűsök: szeptember 30., október 1 és 2-án; C, D, E okt. 3-án; F, G, H október 4—5-én; I, J, K okt. 6—7-én; L, M okt. 8-án; N, O, P okt. 9 és 10-én; R, S, Sz okt. 11 és 12-én; T, U, V okt. 13-án; W, Z okt. 14-én.

Az oradeai kereskedelmi és iparkamara a frank üggyel is fog foglalkozni

— Egyik oradeai bankigazgató vé eménye a frank devaluációjáról —

Az oradeai Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára, dr. Buzea Ieronim a francia frank devaluációjára vonatkozóan a következőképpen nyilatkozott:

— A pénzgazdaság világszenzációja a francia frank aláértékelése, melynek jelentőségét meghatározza, ha a svájci frank is devalváltatni fog. Nemzetközi kihatásairól még korai és komolytalan volna jóslásokba bocsátkozni. Annyi azonban bizonyos, hogy a frank sorsa éppenséggel nem marad közömbös a nemzetközi pénzpiac általános helyzetére. Az átsugárzásokkal a román gazdasági életnek is számolnia kell. Aggodalomra azonban annál

kevésbé van ok, mert legutóbb is felelős helyről származó nyilatkozat hangzott el, mely szerint a kormány a lei stabilizációja mellett még áldozatok árán is kitart.

— A Kamara tanácsa esütörtökön fog formálisan is megalakulni. Amint pedig működésbe lép, azonnal összehívjuk a bizottságokat s legelső sorban a franküggyel foglalkozunk. Egyelőre várjuk a további fejleményeket s úgy vélem, akkor teszünk hasznos szolgálatot, ha mindenkit nyugalomra intek.

Az egyik legnagyobb oradeai pénzintézet vezetője szöket mondja:

— A francia frank aláértékelése nem meg-

lepítés. Hónapok, sőt évek óta számolunk vele, Romániának legkevesebb oka sincs a nyugatlanságra. Hiszen jelentős román pénztöke nincs érdekelve a francia, vagy a svájci piacon. A helyzet fordítva áll. A frank-érdekeltségnek vannak befektetések nálunk s ezeknek a követeléseknek a leértékelt frank árfolyamán lényegesen könnyebb lesz eleget tennünk a román adósoknak, akár az államról, akár magán vállalkozásokról van szó. Ehhez járul, hogy igen jó kiviteli lehetőségeink vannak, devizahiányból származó nehézségeink nincsenek s a lei intervallutáris értékelése minden tekintetben kifogástalan.

Esküvő. (Oradea.) Vasárnap tartotta esküvőjét a Szent László templomban Lőrincz János, a Kolping kerékpárszakosztályának tagja s a Tour de Oradea kerékpárverseny győztese Krecht Erzsébettel. A templomból kivonuló fiatal párt bajnoktársai kerékpárkerekéből rögtönzött diadalival fogadták.

Az Immaculata zárda gyásza. Sirnböck Jozefa Bertilla, Szent Vincéről nevezett irgalmas nővér áldásos életének nyolcvankettedik esztendőjében meghalt. A szentéletű, szerény és csöndes nővér mindenki nagyon szerette, különösen a szegények, akiknek egész életét feláldozta. Néhány héttel ezelőtt elesett s ennek következményei okozták halálát. Rövid szenvedés után halála is olyan volt, mint egész élete: békés és csöndes, Isten akaratában való boldog megnyugvás. Temetése szerdán reggel háromnegyed kilenc órakor lesz az Immaculata intézetből.

* **Czeplédy Ilonka zenetanárnő** zongora, ének-elméleti tanítását megkezdte. Jelentkezni lehet Oradea, Tache Jonescu-utca 21. szám alatt, (Evangelikus templommal szemben).

Temetés. T. nővér Sirnböck Jozefa Bertilla 82 éves korában meghalt. Temetése szerdán háromnegyed 9 órakor lesz az Immaculata-intézetből. (Erdélyi „Concordia“.)

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ORADEA.
Serviciul Tehnic

Ad. Nr. 39894—1936.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că în ziua de 7 Octombrie anul 1936, ora 11 se va ține în sala de ședință a Primăriei concurs de oferte pentru darea în antrepriză prin bună învoială a lucrărilor de construirea trotuarului de asfalt în strada Dr. I. Ciordaș, cu costul total preliminar de Lei 284.040.—, plata cărei sume se va eşalona pe 4 ani.

Ofertanții vor depune și o garanție de 14.200.— Lei, în numerar sau efecte garantate de Stat.

Concursul de oferte se va ține în conformitate cu Art. 88—110 inclusiv din Legea Contabilității Publice, dispozițiunile Regulamentului Oficiului Central de Licitații și Normele Generale publicate în Monitorul Oficial No. 127 din 4 Iunie 1931.

Oferta se va face numai în conformitate cu caietul de sarcini și devizul, cari pot fi văzuți în fiecare zi în orele oficiale la Serviciul Tehnic etaj II, camera Nr. 21.

Oradea, la 29 Septembrie 1936.

Președintele Comisiei Interimare:

(ss) **Dancea.**

Secretar General:
(ss) **Dr. Voștinari.**

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ORADEA.
Serviciul Tehnic

Ad. Nr. 12862—1936.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că în ziua de 7 Octombrie anul 1936, ora 11 se va ține în sala de ședință a Primăriei concurs de oferte pentru darea în antrepriză prin bună învoială a lucrărilor de construirea trotuarului de asfalt în str. Miron Cristea cu costul total preliminar de Lei 143.000.—, plata cărei sume se va eşalona pe 3 ani.

Concurenții vor depune și a garanție de 7.150.— Lei, în numerar sau efecte garantate de Stat.

Concursul de oferte se va ține în conformitate cu Art. 88—110 inclusiv din Legea Contabilității Publice, dispozițiunile Regulamentului Oficiului Central de Licitații și Normele Generale publicate în Monitorul Oficial No. 127 din 4 Iunie 1931.

Oferta se va face numai în conformitate cu caietul de sarcini și devizul, cari pot fi văzuți în fiecare zi în orele oficiale la Serviciul Tehnic etaj II, camera Nr. 21.

Oradea, la 29 Septembrie 1936.

Președintele Comisiei Interimare:

(ss) **Dancea.**

Secretar General:
(ss) **Dr. Voștinari.**

Keddtől kezdve ostrom-állapot van Palesztinában

Londonból jelentik: Hétfőn a király elnökletével tartották meg a titkos tanács rendkívüli ülését, amelyen a király jóváhagyta a palesztinai ostromállapot kihirdetéséhez szükséges kormányrendeletet. A Press Association szerint kedden lépnek életbe a rendkívüli intézkedések. A hadiállapot azonban csak a gyakori zavargások színhelyeire vonatkoztatják.

Az érettségi vizsgák Timisoarán. Saját tud. Az érettségi vizsgára százhetvenheten jelentkeztek. A bizottság most hirdette ki az írásbeli vizsga eredményét. Hetvenöt jelölt megbukott, százketten megfelelték az írásbeli vizsgán.

Canciov pénzügyminiszter kijelentette, hogy a román pénzügyek állandóságát továbbra is megőrzik

A Nemzeti Bank védekezési intézkedésekre készül, egyelőre csak német márka adás-vételére szorítkozik. — A kiviteli vállalkozók bajban vannak

Bucuresti. Saját tud. *Mircea Canciov*, pénzügyminiszter a következőket mondotta a francia frank devalorizálásával kapcsolatban: — Boldog vagyok, hogy erre a kérdésre a legtisztább és leghatározottabb választ adhatom. Az angol, francia, amerikai pénzügyi egyezménynek nincs és nem is lehet semmi kihatása a mi pénzünk értékére, amely szerencsés módon van alkalmazva, a bel- és külföldi kereskedelem szükségleteihez. A nemzetközi egyezmény nem változtat semmit azon a nyilatkozatomon, amelyet a költségvetés végrehajtásával kapcsolatban tettem. (Ez alkalommal tudniillik a miniszter hangoztatta, hogy a kormány pénzügyi politikájában főtörvény a pénzügyek állandóság megőrzése.)

Külkereskedelmünknek azonban, — folytatta a miniszter, — új kiszélesedését látjuk azon lehetőségek folytán, amelyeket a létrejött egyezmény által megteremtett gazdasági béke nyit meg.

Az idegen pénz nemek devalorizálásával kapcsolatban a Banca Nationala nagyjelentőségű ülést tartott hétfőn délelőtt. A határozatokat nem közölték a sajtóval, de kiszivárgott értesülések szerint a Banca Nationala elhatározta, hogy semmiféle devizát nem vásárol és nem ad el, a német márka kivételével.

Foglalkozott a Nemzeti Bank tanácsa a kivitel problémájával és pedig úgy a már végrehajtott kivittel, aminek pénzügyi része még nem intéződött el, mint pedig az időközben devalorizált pénz nemekben való fizetés kikötésével és a még csak azután végrehajtandó szerződések ügyével. A Nemzeti Bank védelmi intézkedéseket fog foganatosítani

s míhelyt a két illetékes miniszter, Pop Valér és Canciov visszaérkeznek a fővárosba, a kormány gazdasági bizottsága intézkedni fog a kivitel megszorítása kérdésében.

Megállapítják a lapok, hogy a román exportőrök igen nagy károkat fognak szenvedni. A gabona-exportőrök, akik Franciaországba, vagy másodszor a kikötéssel szállítottak gabonát, hogy az francia frankban fizetessék, a búzán vagononként 13—14 ezer leit vesztenek, a kukoricán és árpán vagononként 9—10 ezer leit, ha a román exportőrök respektálják szerződéseiket a Franciaországba, Hollandiába, Svájcba irányuló gabonaszállításokra nézve. Az eddigi számítások szerint az ország mintegy 125—150 millió kárt fog szenvedni.

Az exportőrök szövetsége táviratokat küldött tegnap a rotterdami, zürichi és marseillei árutőzsdeknek, illetve az ottani behozatali szövetségeknek. A táviratok szövege ez:

Tekintettel az önök kormányainak a

pénzügyek csökkentésére vonatkozó hirtelen és váratlan intézkedéseire, a román gabonakiviteli cégek számára oly végzetes helyzet teremtődött, hogy a megkötött szerződések végrehajtását lehetetlennek látjuk. Kérjük önöket, tegyék lehetővé ezeknek a szerződéseknek a likvidálását, az önök pénzeinek régi értékei alapján. Ellenkező esetben a romániai gabonakivitel az önök országába megy akadni.

A petróleum-exportőrök is tartottak értekezletet az ügyben és elhatározták, hogy úgy a pénzügyminiszterrel, mint a Banca Nationala kormányzóival megtárgyalják a petróleumkivittelt, illetve az exportőrököt fenyegető óriási károk elhárítására alkalmas intézkedéseket.

A francia frankot tegnap a bucuresti tőzsdén 8.60 leiert kínálták, holott pár nappal ezelőtt még 11.5-el jegyezték a fekete tőzsdén. A svájci frankot 40 leiert adták el tegnap 56 leit helyett.

Schacht német államgazdasági miniszter a nemzetközi valutakérdésről, s a német márka értékállandóságáról.

Berlinből jelentik: A német birodalmi bank központi bizottsága szerdán délután négy órára gyűlést hívott össze. Ez alkalommal Schacht birodalmi bankkormányzó és államgazdasági miniszter ismertetni fogja Német-

A KOPASZSÁG

olyan hiba, amelyet nem lehet eldugni. De meg lehet előzni.

TRILYSIN tudományos készítmény, amely megakadályozza a hajhullást.

SZÉP ÉS EGZESZSÉGES HAJ TRILYSIN ALTAL!

Trilysin

ország álláspontját a nemzetközi valutakérdésben. A márka aláértékeléséről nincsen szó.

Mussolini az olasz pénzügyek alkalmazkodásáról tanácskozik.

Rómából jelentik: Hétfőn este Mussolini megbeszéléseket folytatott Revel pénzügyminiszterrel azokra az intézkedésekre vonatkozólag, amelyek az olasz gazdasági életben szükségessé válnak, hogy a frank és az aranyblokkhoz tartozó többi pénz nemek értékesítéséhez alkalmazkodjanak. A megbeszélés eredményéről még nincsen jelentés, de valószínűleg mindaddig, amíg nem ismertetik a frank átértékelésének részleteit, — végleges határozatot nem hoznak.

A görög pénz is változik, az osztrák és litván pénz marad.

Párizsból jelentik: Ideérkezett értesülések szerint a görög kormány elhatározta, hogy a drachma árfolyamát összhangba hozza a nyugati pénz nemek árfolyamával.

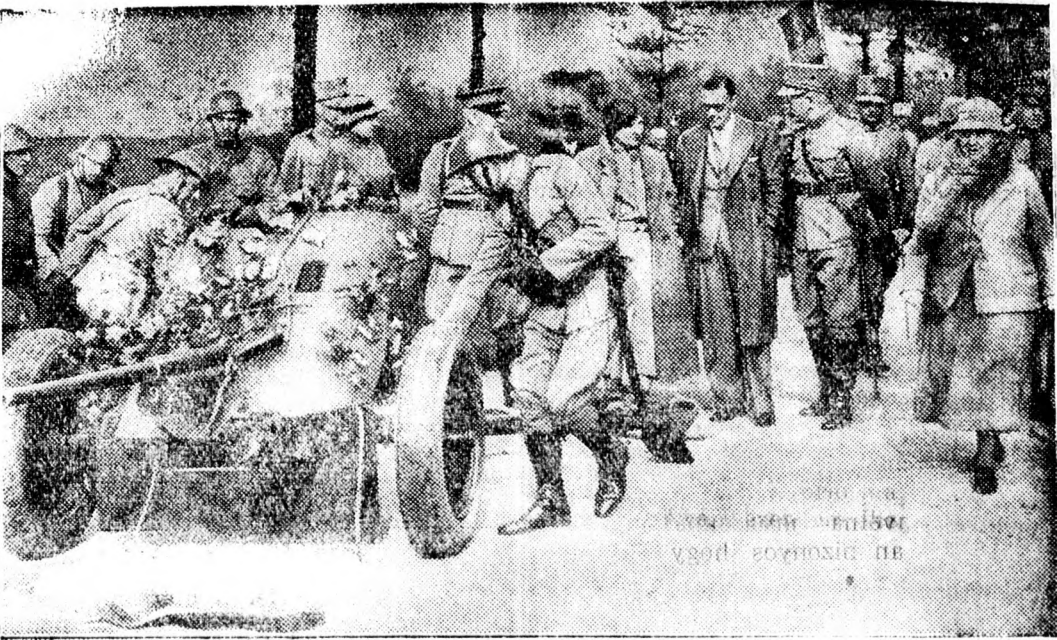
Az osztrák körök és a litván kormány közölték, hogy a maguk részéről nem látják szükségét pénz nemek aláértékelésének.

A magyarországi külkereskedelmi hivatal a francia és svájci kivittelek árfolyamáért nem vállal felelősséget.

Budapestről jelentik: A Külkereskedelmi Hivatal értesíti a Franciaországba és Svájcba szállító exportcégeket, hogy a magyar—francia kliringegyezmény szeptember 26-án megszűnt. A magyar—svájci kliringben eddig jegyzett árfolyamot további intézkedésig felüggesztették. Az exportőrök tehát csakis a saját veszélyükre szállíthatnak a fenti két államnak.

A törökök a frank helyett az angol fonthoz igazítják pénzrendszerüket.

Istanbulból jelentik: A kormány további rendelkezésig a fontot fogadta el a török pénzrendszer alapjául a francia frank helyett. Az angol font vételárát 635-ben, eladási árát 638-ban állapította meg. A tőzsdéületeket ezen az alapon kötik.

Vilma holland királynő személyesen is részt vett

a Brabant tartományban rendezett holland őszi hadgyakorlatokon. A királynő a kép jobb oldalán látható, köztül Ju Lianna trónörökös nő a vőlegényével.

A trónörökös pár és Tisza István meggyilkolásáról

ismeretlen részleteket mondott el Kovacevics pesti ny. rendőrfelügyelő

Tíz év nevezetesebb bűneseteinek nyomozásai

Vasárnap, budapesti tudósítónk telefonjelentése alapján röviden megírtuk, hogy a Rakóczi-úti jónévű Kovacevics vendéglőt elérvezték köztartozások miatt. A szép étterem tulajdonosa Kovacevics Milos volt detektív felügyelő, aki tíz év alatt jutott el rangjait és ugyiszólván minden országot, világot érdeklő nagyobb bűnyűben benne volt 1910—1920 között, a Krecsányi Kálmán detektív főnök idején vált híressé.

Ott volt a serajevói gyilkosságnál, a Tisza meggyilkolásánál. Tíz év után most a feleségének családjá a Rubinszky Branyi család híres vendéglős familia a Dunántúlon.

Most, hogy az árveréssel kapcsolatban ismét felmerült a neve az újságok hasábjain, a pesti újságírók felkeresték és szép detektív emlékeiből mondott el érdekes eseteket, amelyek között a serajevói gyilkosságról és a Tisza István meggyilkolásáról a Peidl-kormány lemondásáról mondtak teljesen ismeretlenek még a közönség előtt.

Kovacevics azzal kezdte elbeszélését, hogy 1910 márciusában került a detektívtestületbe Resn Ferenc mellett, aki a bizalmi lopások terén a modern nyomozást, a lelki munkát bevezette.

A serajevói gyilkosság. Kovacevics fogta el Principet és Cabrinovicot.

Mint emlékeztet, a gyilkosság előtti időpontban Szerajevó környékén császárgyakorlatot tartott a monarchia hadserege. A Ferenc Ferdinánd trónörökös mellett szolgálatot teljesített három pesti detektív: Nánássy László, Kritzler Lajos és Kovacevics Milos. A három tehetséges fiatal pesti detektív azonnal tisztában volt a serajevói helyzettel és kérve könyörögtek, hogy erősítsék meg a rendőrség létszámát, mert olyan gyanús elemeket látnak ácsorogni azon az utvonalon, amelyen a trónörökös és felesége kocsizni szokott, hogy nem garantálják életbiztonságukat.

Azután érkezett a borzalmas bűncsele-

mény napja. Mint emlékeztet, a halálos lövések előtt egy másik utcában kíséreltek meg merényletet a trónörökös ellen. Az első merénylet után Kovacevics Milos elment Potiorek tábornokhoz és így szólt:

— Kegyelmes uram, a fenséges pár nem menjen többet azon az utvonalon, ahol ma délelőtt elhaladt.

Potiorek jelentette ezt Ferenc Ferdinándnak, a trónörökös azonban nemet intett.

— Nem, én ugyanazon az uton fogok visszamenni, amerre jöttem.

A gyilkosság után Potiorek találkozott Kovacevics Milossal. Az ősz tábornok könnyes szemmel így bólintott.

— Bár önre hallgattam volna és nem jelentettem volna semmit, hanem cselekedtem volna.

Kovacevics Milos két detektív társával együtt a merénylet után — ez történelmi tény — elfogta Principet és Cabrinovicot, a két tettest, valamint négy társukat, sőt sikerült az egész merénylet hátterét tisztáznok. Azután hazajöttek Budapestre.

Vilmos császár elmondatta a trónörökös pár halálának részleteit.

A háború alatt Vilmos császár mellé osztották be és küldte Zsolnától Nisig, majd le a Szerémségbe levő India község határába, ahol 160.000 német unjoc tartott naggyakorlatot a Kaiser jelenlétében.

A német császár annyira megszerette a szép szál magyar detektívet, hogy Belgrádtól Fehértemplomig a hajúton is maga mellett tartotta. Több ízben szóba is eszkegett vele és különösen Ferenc Ferdinánd trónörökös meggyilkolásának részleteit érdekelték a németek mindenható császárat.

A háborút egyrészt a fővárosban, másrészt a hadsereg mögötti területeken töltötte Kovacevics Milos, akinek ténykedése leginkább kémelhárítás terére szorítkozott. Amikor 1918 október 31-én kitört a forradalom, este fél nyolc órakor — tudta meg Kovacevics Milos Tisza István meggyilkolását.

Tisza István összetaposott holtteste az utcán

— Szentkirályi Béla, akkor még rendőrfőtanácsos, magához hivatott, — beszélt Kovacevics Milos. — Sejtelmem sem volt, mit akarhat tőlem, amikor egy papírszeletet adott át, ami most is birtokomban van. A papírszeleten ez állott:

„Tisza István grófot megölték, menjen ki detektívekkel a Rohem-villába a Hermína-utra. Szentkirályi!”.

— A következő pillanatban három társammal együtt rohantunk ki a Városligeten keresztül. Mire kiértünk, Tisza István gróf holttestét a villa előtti kövezeten láttuk összetaposva, vérben...

— Nyomozni bizony nem lehetett ebben az ügyben úgy, ahogy illene volna. Nem is folyt nyomozás azután hosszú ideig az államrendőrség területén.

Kovacevicsnek ez az elbeszélése Tisza haláláról teljesen ismeretlen. Eddig úgy tudtuk, hogy a ház halljából, ahol a lövés érte, még bement a szobába, ahol felesége és a megsebesült Almásy grófnő egy pamlagra fektették a akkor mondotta volna, hogy „ennek így kellett történnie”. Ezek voltak utolsó szavai.

Viszont Kovacevics — aki elég jól emlékezik a gyilkosságra, az utcán találta Tisza holttestét összetaposva. Lehet, hogy kegyelethöl nem hozták ezt akkor a világ tudomására.

A Peidl-kormány lemondása.

A kommunizmus után Kovacevics Milos volt az első, aki három detektív társával együtt megsztította a rendőrség épületét a vörösöktől, majd harmadnapra százhatvan detektívet gyűjtött maga köré és megalakította a rendőrség politikai detektívosztályát, amely szinte órák alatt mintegy kétezer veszedelmes kommunistát fogott össze.

Augusztus 6-án Kormos Károly akkori detektív főnökkel való beszélgetése után elhatározta, hogy lemondja az akkori kormányt, amelyben három volt népbiztos, Haubrich, Ágoston és Dovcsák is helyet foglalt és így egyáltalán nem látszott a kormány működése az ország szempontjából, üdvösnék.

— Jelentettük az esetet József királyi her-

cegnek, — beszélt Kovacevics Milos. — aki helyeselte tervünket. A királyi herceg utasítása után Gogolák rendőrtanáccsossal és Garay rendőrfelügyelővel együtt tizenkét detektívet és husz rendőrt gyűjtöttünk magunk köré és augusztus 6-án d. u. 5-kor kivonultunk a miniszterelnökségre, ahol a minisztertanács együtt volt. A rendőrok körül fogták az épületet, én pedig revolverrel kezembem, a detektívekkel együtt bementem a

A hajdudorogi görög katolikus püspök merénylői

1912 őszén bombamerényletet követtek el Miklóssy István püspök ellen Debrecenben. A görög katolikus püspöknek valaki egy csomagot küldött, amelyet a püspök szolgálója bontott fel Csath püspöki titkár jelenlétében. A csomag fölrobbant, a szerencsétlen szolga szörnyen halt, a titkár pedig megsebesült. A püspöknek, szerencsére, semmi baja sem történt.

Ebben a nyomozásban részt vett Hetényi Imre dr. jelenlegi főkapitányhelyettes is, aki Kovacevics Milost bízta meg azzal, hogy menjen le Debrecenbe és nézzen körül a püspök házatáján. Az óriási apparátussal megindított nyomozás a kitűnő vezetés mellett meghozta a kívánt eredményt. A detektívek megállapították, hogy a görög katolikus püspök elleni merényletet Catarau és Kirlov nevű basarabiai diákok eszelték ki és követték el.

Kovacevics Milos egész Úszkübig követte a menekülő két merénylőt, Úszkübben azonban az ottani hatóságok nemtörődomsége folytán elvesztette nyomukat. Sohasem kerültek az igazságszolgáltatás kezébe.

A család bankpénztáros.

A detektív életében nincsen pihenés és így alig készült el Kovacevics ezzel a politikai háttérű bombamerénylettel, már egy 270.000 koronás családi ügyben kellett dolgoznia.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bankban folyószámlája volt az Ohrenstein és Koppel nevű, akkoriban igen híres vasárugyárnak, amelynek számlája terhére egy napon a bank kifizetett 270

tanácskozásterembe.

— Önökre itt nincs szükség, mondjanak le! — mondtam határozott hangon.

Dovcsák volt népbiztos ugrott fel helyéről először és revolvere után nyult. En azonban gyorsabb voltam és fegyverem homlokához illesztettem.

Az egész minisztertanács megdöbben és valaki közülük ezt kérdezte:

— Kinek az utasítására járnak maguk el?

— Saját elhatározásunk ez — feleltem.

— Hejyes, — felelte megint valamelyik — vegyük jegyzőkönyvbe a tényt, mi az erőszaknak engedni vagyunk kénytelenek!

Fel is vették a jegyzőkönyvet, ez a jegyzőkönyv ma is ott van a minisztertanács jegyzőkönyvek között a páncélszekrényben. És a kormány lemondott.

— A következő hat napon át többi detektív társammal együtt a terroristákat fogdostuk össze. Ugy látszik munkám jutalmát kaptam akkor, amikor augusztus 16-án a miniszterelnökség a politikai osztály vezetőjévé tett meg. Ugyanezen a napon arról értesültem, hogy főnököm lett egy olyan rendőrtiszt, akivel nekem régi, személyi differenciám voltak. Egész életem át büszke ember voltam és így minden megfontolás nélkül, személyi okok miatt lemondtam állásomról.

Az ellopott drága szobor.

1912-re perditú detektív pályája futását Kovacevics Milos... Berchtold gróf külügyminiszter egy igen ismert szobrának restaurálás céljából. A szobrot valami híres mester készítette, mert a gróf harmincezer koronát fizetett érte annak idején.

Két nappal azután, hogy a szobor a művészhez került, ez elment a grófhöz és halálsápadtan, reszkette jelentette:

— Kegyelms uram, nem tudom, mi történt, nem tudom, hogy történt, a szobor eltűnt!

Krecsányi Kálmán detektív főnök Kovacevics Milost bízta meg a nyomozással. A fiatal detektívnek ezt az utasítást adta a minden idők legnagyobb detektív főnöke:

— Milos, a szemem elé ne kerülj a szobor és a tettes nélkül.

Három hétig nyomozott, keresett nagy izgattan Kovacevics. Abból a feltevésből indult ki, hogy a szobrot csak a szobrász környezetéhez tartozó valaki lopta el. Mindenkit megfigyelt, mindenkinek nyomába szegődött lassankint aki a szobrász körül tartózkodott. Így jutott el a szobrász nővérehez. Megfigyelte, hogy ez a nő az üzletek kirakatában sóvárgó szemmel nézi azokat az aktokat, szobrokat és festményeket, amelyek férfiakat ábrázolnak. Egy napon bevitt a rendőrségre valamilyen ürüggyel. Mikor négy szemközti voltak, egyenesen nekiszegezte a kérését.

— Legyen szives kérem, adja vissza a szobrot, nem mondom meg soha senkinek, hogy nálam volt!

A nő rettenetes zavarba jött, aztán lehajotta fejét és így felelt:

— A Viktória gőzmalom mögötti térső rejtettem el két héttel ezelőtt, amikor ön nyomozni kezdett nálunk. Ott van két csomagolópapírban.

Kovacevics Milos két órával később Krecsányi Kálmán detektív főnök asztalára tette le az oly nagyon keresett szobrot, amelynek szerencsére semmi baja sem történt.

ezek koronát. A több, mint negyedmillió korona nem jutott a cég kezébe, hanem hamis okmányok révén szélhámosok kaparították meg. Elképzelhető, hogy a hatalmas összegű családilyen izgalomba hozta akkoriban a rendőrséget és a pénzügyvilágot. Nagyarányu nyomozás indult és Kovacevics Milos volt egyedül azon a véleményen, hogy csak a bankban alkalmazott tisztviselők segítségével lehetett a hamis okmányt valódinak elismerni. Kiderült ugyanis, hogy a hamis okmányon az Ohrenstein és Koppel cégszerű aláírása egyáltalán nem hasonlított a valódi aláírásához.

Igy jutottak el a rendőrség emberei egy Riliczky nevű pénztároshoz, ki a cég kiutaló levelét kézhez kapta és így került a pénz egy Bauer nevű férfihez.

A detektívek anélkül, hogy a nyomozás mozzanatairól Riliczkynek sejtelmé lett volna, benyitottak a Kereskedelmi Bank pénztárába. Amint Riliczky a detektíveket belépni látta, halálsápadtan ugrott fel és fiókjából egy levelet zsebre vágott.

— Vegye csak ki azt a levelet a zsebéből — mondotta mosolyogva Kovacevics és Riliczky a következő pillanatban kollégái előtt minden elmondott.

Olvassátok és terjesszék

a Magyar Lapok-at!

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400
 negyedévre 210, egy óra 70 lea.
 Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
 Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PEREDI GYÖRGY**
 Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
 Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem örlünk meg és nem adunk vissza.
 Csak a válaszbelételes magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Északi szél. Sok helyen eső. A hőmérséklet alig változik.

Zürichi zárlat. Párizs —, London 21.35, New York 432, Brüsszel 73, Milánó —, Madrid —, Amsterdam 24.000, Berlin —, Bécs —, Szófia —, Prága —, Varsó —, Belgrád —, Budapest —, București —.

Az oradeai premontrai rendház perjele Bucurestiben. Saját tud. Kovács Kandid, az oradeai premontrai rendház főnöke Bucurestiben látogatást tett a kultuszminiszteriumban, a pápai nunciussal és a miniszterelnökségen s azután visszatért Oradeára. A megbeszélésekről nem nyilatkozott, de tudósítónk benyomása szerint azzal a megnyugtató távozzott Kovács Kandid Bucurestiből, hogy a rend ellen indult igazságtalan eljárást rövidesen jóváteszik és az igazságtalan vádak leomlanak.

A Magyar Párt cluj-i tagozata önálló listával vesz részt a közválasztásokon. Clujról jelentik: Az Országos Magyar Párt helyi tagozatának intézőbizottsága dr. Vékás Lajos tagozati elnökletével hétfőn este félnyolc órai kezdettel gyűlést tartott. Dr. Zágonyi István előterjesztése után az intézőbizottság úgy döntött, hogy a közválasztásokon a tagozat önálló listával vesz részt. A jelölési bizottság tette meg ezután előterjesztését a helyi magyarpartii listára vonatkozólag s az intézőbizottság a listát elfogadta. A névsorban a következők szerepelnek: Balázs István földésgazda, Török Árpád iparos, dr. Bartha Ignác ügyvéd, dr. Zágonyi István alelnök, Botos János magántisztviselő, Házi Szóv. titkár, dr. Erzsényes Samu ügyvéd, dr. Fazakas János ügyvéd, Kádár Dezső mérnök, Gyarmaty Árpád szőlő-igazgató, Farkas Sándor földész, Berki Sándor asztalosmester, Olajos Domokos fűszerkeresztő, Xántus János igazgató, dr. Asztalos Sándor ügyvéd, Lőrinczy Ferenc igazgató-tanító, Petrovay Tibor cégjegyző, Mayer Antal laptulajdonos, Szilágyi András földész, Balázs Antal fodrászmester, Dócziné Berde Amál, Zágonyi Szabó Mihály földész, dr. Sulyok István, Attila Adolf építész, dr. Vargha Lajos ügyvéd, Sykó Lajos kereskedő, ifj. Csiky Sándor földész, Zoltányi Ferenc főtisztviselő, Jelen Mihály mérnök, ifj. dr. Vékás Lajos szerkesztő, id. dr. Gepán Károly orvos, Kolozsi Nagy József nyugdíjas, id. Albert József földész, Végh József fűszerkeresztő, Kulcsár Gergely munkavezető, Uram Antal fodrászmester, Walter Gyula szerkesztő. Arra az esetre, ha valakinek a jelölésétől valamilyen okból el kell tekinteni, a listára való felvételt végezt az intéző bizottság a következőket jelölte ki: dr. Mikó Imre ifj., dr. Ürmösy Károly ifj., dr. Daróczy Ferenc, Kósa Péter sófőr, dr. Bernád Agoston ügyvéd.

Utlocsoló szerkezettel látják el az autóbuzsokat Satu-Maren. Saját tud. A városi tanács a fargumuresi példán okulva, úgy határozott, hogy a jövőben csak olyan autóbuzsra ad ki engedélyt, amelyek utlocsoló szerkezettel is fel vannak szerelve. A város így akarja megoldani az utak portalanítását.

Országos amatőr fényképkiallítás Aradon. A Societatea de Gimnastica din Arad 1879. turista osztálya egyrészt a turisztika, másrészt az ezzel szorosan összetartozó fényképezés terjesztése és fejlesztése céljából nagysikerűnek ígérkező országos jellegű fénykép kiállítást rendez Aradon, október 18—28-ig, amelyre már eddig is nagyszámú nevezés érkezett az ország minden részéből. Az egyesület a három csoport győztesei és helyezettei részére nagyon értékes tiszteletdíjakat és plaketteket ad, azonkívül minden kiállító művészi kivitelű díszlevelet kap. A kiállításra bármily tárgy felvételek küldhetők be október 11-ig, a nevezési zárlatig, 18x24 cm. nagyságban, lehetőleg keretezve. Jelentkezni lehet Piata Avram Iancu 21. alatt, ahol a kiállításra vonatkozó összes tudnivalókat készpénzzel rendelkezésre bocsátják, illetve postán megküldik.

Titulescu állapota a rendes javulás útján van. Sant-Moritzból jelentik: Titulescu volt külügyminiszter állapota, az orvosok jelentése szerint állandó javulást mutat.

Nicolescu Sándor dr. metropolita bucsuja lugoji híveitől. Timisoara. Saját tud. Nicolescu Sándor dr. blaji görög katolikus metropolita most vesz bucsut lugoji híveitől, ahol eddig megyéspüspök volt. A lugoji görög katolikus egyházközség rendezte kedden este a bucsuzást nagy bankett keretében. Az új lugoji püspököt valószínűleg csak néhány hét múlva szentelik fel, amiért a káptalan most káptalani helynököt választott dr. Brinzeu Miklós kanonok személyében. Brinzeu vikárius tevékeny, markáns egyénisége a görög katolikus életnek. Egyetemi tanulmányait Budapesten és Bécsben végezte s ott avatták teológiai doktorrá. 1917-ben Lugojon, mint szentszéki jegyző kezdte meg tevékenységét. Amikor annakidején Braniste Valér távozott Lugojról, ő vette át lapja vezetését. 1921-ben az „Albina” főszerkesztője lett. Ezenkívül számos önálló műve jelent meg, így a katolikus akcióról is. román nyelven.

Akinek van italméresi engedélye, hárnikor árusíthat mustot. Timisoara. Saját tud. Olyan híradásokkal szemben, hogy mustot csak október 1-ig szabad árusítani, a timisoarai vendéglősök, kávéosok és szállodások ipartársulata most közölte, hogy a vonatkozó rendeletet tévesen értelmezik. A dolog ismeretéhez tartozik, hogy a szeszegvedárusítási igazgatóság ezidén szeptember 18-án 57715 szám alatt rendeletet adott ki, mellyel segíteni kívánt a szőlőtermelők helyzetén. Eppen úgy, mint a múlt évben is megengedte, hogy a termelők mustjaikat a népzugvígazgatóság részéről kiadott engedélyek alapján, de kizárólag csak városokban kismértékben is elárúsíthassák, anélkül, hogy ez után adót vagy fogyasztási adót volnának kötelesek fizetni. Ezen engedélyek azonban csak folvó évi november 1-ig érvényesek, azon túl a termelők mustjaikat kismértékben már nem árusíthatják. Ezzel szemben a vendéglősök, kávéosok, kocsmárosok és mindazok, akiknek szabályszerű italméresi engedélyük van, mustot szabadon árulhatnak mindaddig, amíg az a termelők-től kapható, vagyis a must árusítása ilyenek üzemében nincsen semmiféle korlátozás alatt.

A varrótűkirály memoárja. Londonból jelentik: Anglia varrótűkirálya, Charles Bird egyike a szigetország leggazdagabb embereinek. Ővé a Kyrby, Bird & Co. cég, amely évente hatmillió varrótűt hoz forgalomba. A gazdasági válság ellenére a varrótűkirály vállalatai kitűnően prosperálnak. Charles Bird most megírta emlékiratait egy angol lapba és ebből megtudjuk, hogy a cég 1922-től 1927-ig forgott a legnagyobb veszélyben. Ekkor ugyanis valóságos összeesküvést szőtték a varrótűkirály hegemoniájának megdöntésére. Egy csehországi varrótűkirály és egy Prym nem ellenkirály szövetségre léptek, hogy ők a piacról kiszorítsák. Csehországban a konkurrens nagy mennyiségben kezdték exportálni Anglia felé a varrótűket, amelyek elállítási áron alul adtak el. Végül is az angol hatóságok vámot vetettek ki az import-varrótűkre és így a konkurrens lehetetlenné vált. Így természetesen Bird győzött az apró kis fegyverekkel, néhány centiméter hosszúságnyi varrótűvel vívott harcban. Bird büszke is erre a fegyverre, mert emlékirataiban kijelentette: a varrótű sohasem hagyja el az embert, az újszülött gyermeknek éppúgy varrótűvel varrják a kelengyjét, mint a halottak szemfedelét.

Az oradeai Mezőgazdasági Kamara hivatalos terményárai: búza 420, rozs 260—270, tengeri 230—250, csövestengeri 130, árpa 280, zab 265, hab 450—500, napraforgómag 320, széna 90—110, lucerna-lóhere 120—140, szalma 25—35 lei.

Oradeai Árutőzsde: búza 425, árpa 300, rozs 265, zab 275, ótengeri 325, korpá 230 lei.

A banati magánforgalom megélénkült s az exportőrök 435 leit is fizettek a búza métermázsájkáért. Egyéb gabonaneműekben nincs lényeges árváltozás.

Bécsben elütötte az utcán egy autó a 88 éves Bourbon herceget. Bécsből jelentik: Bourbon Alfonz Károly herceget bécsi palotája előtt elütötte egy gépkocsi. A nyolcvannégy éves herceg, aki a Bourbon-Anjou-ház karlista ágának tagja, belehalt sérüléseibe.

INDIÁBAN EDDIG KÉT ÉS FÉLMILLIÓ PÁRIA TÉRT ÁT A KERESZTÉNY HITRE. Londonból jelentik: Az indiai malabari és elhavar törzsek nagy tömegei elhatározták, hogy áttérnek a keresztény hitre, mert ez az egyetlen vallás, amely felemeli őket a pária sorsból. Eddig már két és félmillió pária keresztelkedett meg és a mozgalom gyorsan terjed India hatvanmillió főnyi tömeget kitevő pária lakossága között.

Elhalasztották a timisoarai ügyvédi kamarai választásokat. Timisoara. Saját tud. Vasárnapra volt kitűzve a már két hónap óta vajudó timisoarai ügyvédi kamarai választás. Dr. Zigre Miklós, az oradeai ügyvédi Kamara dékánja volt megbízva a választás levezetésével, ő azonban lemondott és helyébe Paulescu V., a ploesti ügyvédi Kamara dékánját bízták meg a választás levezetésével. Két listát nyújtottak be a választásra, az egyik a román ügyvédeké, a másik a kisebbségi és a demokrata jelölteké. Paulescu dékán formai okokból október 25-re halasztotta a választást. A két lista benyújtói között tárgyalások indultak meg s remélik, hogy október 25-re sikerül közös listát létrehozni, mert mindkét párt belátja, hogy akármelyik is nyerne a választáson, a közgyűlésen oly nagy ellenzéke volna, hogy nem tudna zavartalanul dolgozni.

Nem bocsátják el a munkásokat az oradeai vasúti műhelyekből. Dr. Ion P. Bancila prefektushoz a CFR vezérigazgatósága a következő táviratot intézte: „214—936. számú táviratára közöljük, hogy egyetlen munkást sem bocsátunk el. A műhelyek felosztása esetén a munkásokat más városokba helyezük át és az áthelyezéssel járó összes költségeket fedezzük.” A távirat a munkások körében nagy megnagyvást keltett, annál is inkább, mert a prefektus a nála tisztelegő küldöttség előtt úgy nyilatkozott, miképp az a felmondásban levő fűtőházi munkásokra is vonatkozik.

Csak Bucurestiben javítják a levélszekrényeket. Timisoara. Saját tud. Az egyik dohánytőzsdé előtti levélszekrényt a posta elvitette. A levélszekrényen valami javítás akadt. S a szekrényre csak nem akart visszakerülni. Most már több mint három hete, hogy elvitték és még mindig nincs meg. A dohánytőzsdés tulajdonosa vegre érdeklődött, miért nem hozzák vissza a szekrényt, hiszen a nagy és forgalmas téren, ahol a tőzsdéje van, három hét óta nem lehet levelet feladni. S ekkor megtudta, hogy a dolog azért késik, mert a posta csakis Bucurestiben javíttatja a levélszekrényeket. Így sokáig tart az új is, meg a javítás is. Azon a levélszekrényen jelentéktelen hiba volt, amelyet itt bármily lakatos félóra alatt okvetlenül helyrehozott volna. Csak nemrég jelentették, hogy százmilliónál nagyobb értékű építkezéseket bucuresti vállalkozóknak adtak ki Timisoarán, míg a helyi vállalkozóknak, kik fizetik az adókat, alig van munkájuk. Most meg már az apró munkákat is elviszik Bucurestibe, amit a helyi kisiparosok érthetően rossz néven vesznek.

Hetilappá alakult át az Uj Kor. Szeptember 24-ikével Aradi Zsolt, Béry László és gróf Batthyány József szerkesztésében hetilappá alakult át az Uj Kor. Az új politikai hetilap vezetőcikkét Bély László írta: „Rozoga pártok” címmel. Végigmegy az összes magyarországi politikai pártokon és összefogó magas szempontú bírálatot mond róluk, maj rámutat az egyedül lehetséges kibontakozási lehetőségre is. Aradi Zsolt: „Nemzetfenntartó középosztály” című cikkében a magyar középosztály problémáját mutatja be ujezerű megvilágításban. Elekes Boldizsár a téli nyomor elé tekintő budapesti szegények ügyében emel szót számadatokkal gazdagon alátámasztott cikkével, gróf Batthyány József a gyakorlati szociális munka előfeltételeivel foglalkozik. Szabó Zoltán egy dunántúli falu életbevágó problémájával kapcsolatban felveti a kérdést, van-e szükség forradalomra? Csizsár Béla megkezdi külföldi vezető politikusoktól szóló arcképsorozatát, amelynek első cikke Salazar, a „láthatatlan diktátor”-t mutatja be. Boldizsár Iván egy tiszaháti fiatal katolikus papnak életét tárja fel, Possonyi László az ideai budapesti színházbemutatókon vezeti körül szélemesen olvasóit. Kovrig János faluszervezésről, Rónay György: Ady a baloldal? címmel és Rády Elemér pusztuló kisebbségeinkről írt még cikket a színes és könnyen kezelhető formátumú politikai hetilapba, amelynek gazdag tartalmát számos kis apró cikk, idézet, a népszerű Megjegyzések rovat teszi teljessé. Előfizetési díja egy évre 300 lei. Megrendelhető a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Hidanság!

Schütz Antal:

ŐRSÉG

Korkérdések és tájékozódások.

Ára 140 lei és portó.

Kapható: könyvosztályunknál.

Legszebb KORDA-könyvek:

Csávossy: Egy sir a Duna felett	55 lei
Ijjas: Názáreti	95 "
Veremund: A lélek párbeszéde Istennel	30 "
Krane: Magna Peccatrix (regény) fve	110 "
	ktve 155 "
Müller: Ferrero M. Benigna Consolata	fve 95 "
Müller: Ferrero M. Benigna Consolata	ktve 135 "
Ijjas: Szienai legenda (regény) fve	70 "
	ktve 105 "
Csávossy: Örök igazságok	fve 235 "
	ktve 305 "
Plus-Zsámár: Kereszt királyi utja	ktve 130 "
Plus: Hogyan imádkozunk	45 "
Herwig: Farkasok között	55 "
Tissot: Hibáink jórafordításának művésze	80 "
Pakocs: Edua áldozata (regény)	130 "
Csávossy: Jézus Szive Elmékedések	55 "
Boue: Mit rejt a jövő?	35 "
Vidéki megrendeléseknél plus 15 lei portó.	
Kapható: KÖNYVOSZTALYUNKNÁL.	

Jelölhető-e állami tisztviselő a munkakamara-ránál? Timisoara. Saját tud. A munkakamara mindhárom tagozatában egységes választói lista készült, amelyet megválasztottak fognak kijelenteni. Egyelőre azonban megfellebbezték a tisztviselők listáját. A Magyar Párt ugyanis a Zsidó Párttal egyetemben szintén adott be listát, amelyet azonban azzal utasítottak el, hogy a lista két jelöltje a munkakamaránál lévő közjegyzői nyilatkozat szerint visszalépett a jelöltetés-től. Az illetők lugoji jelöltek voltak. Kifogásolták azt is, hogy Gorjmegeyből nincs jelölt. A kisebbségi lista vezetője, Kubán Endre szerkesztő megfellebbezte az elutasítást azzal, hogy jelöltek, akik közjegyző előtt felvették magukat a listára, vissza nem léphetnek s hogy a munkakamara nem függesztette ki a szavazók névsorát. Csak így történhetett meg az is, hogy gorjmegeyi jelöltet nem vettek fel. Végül azonban kifogásolta a fellebbezés azt a tényt, hogy az egységes lista tisztviselői jelöltjei között Vulpe István is szerepel, még pedig, mint listavezető. Vulpe István, a munkakamara ideiglenes bizottság jelenlegi elnöke, mint újságíró került a tisztviselői listára, holott állami tisztviselő. Igazgatója a tanonciskolának és felügyelője a tanoncotatásnak.

Már a bajadérok is szervezkedtek. Bombayból jelentik: India bajadérai, akik a brahmanok fennhatósága alatt állanak s a szertartások ünnepeken táncolnak, most kollektív memorandumot intéztek az angol főhatóságokhoz, hogy számukra is vezessék be a nyolcórás munkaidőt, mert a brahmanok rendkívül kihasználják őket. Azt is követelik ezek a bajadérok, akik, úgy látszik, cseppet sem fogják fel romantikusan pályájukat, hogy a fizetésüket is rendszabályozzák. Az angol hatóságok meg fogják vizsgálni az indiai táncosnők petícióját, anyagi és munkahelyzetét és aszerint fogják intézkedéseiket megtenni.

A Lourdes melletti vasuti szerencsétlenség színhelyéről.

Megirtuk már, hogy a gyorsvonat elromlott villanymotorja milyen súlyos vasuti szerencsétlenséget okozott Lourdes közelében. Felvételünk a szerencsétlenség színhelyén készült, ahol tizenöt halottat és harminc súlyosan sebesültet emeltek ki a két pozdori-jává zúzódt vasuti kocsis roncsai alól.

Halott szerepelt a listán s ezért elhalasztották a mezőgazdasági kamarai választást. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Megirtuk, hogy a ciuci mezőgazdasági kamarai választásokra a Magyar Párt együttműködésre kötött egyezséget a jelenlegi kamarai vezetőséggel és így egyetlen listát tettek le Pasicu törvényszéki elnök kezébe. A törvényszéki elnök azonban a listát megsemmisítette, mert arra egy halott tulajhesi birtokos is fel volt véve. Az új választást október 25-ére tűzte ki Pasicu elnök. Az együttműködési egyezség erre a választásra is érvényben marad.

*** A nők után megfordulnak a férfiak, hogy gyakran kellemetlenül csalódjanak, mert a mozgás, tánc, sport gyakran visszataszító testzajot okoz. Többnyire mi magunk nem is érezzük, mert az ember szaglószerve mindenemű saját szag iránt eltompulnak, képtelenek vagyunk a másokat zavaró kellemetlen illatot észrevenni. Nem akad senki, aki fel meri hívni figyelmét erre a kinos állapotra. A bajt megelőzendő, ajánlatos minden alkalommal, mely izzadsággal jár, szagtalanító és frissítő valódi LYSOFORM lemosást használni. A biztos hatása és megbízható LYSOFORM csak zárt üvegekben valódi, kimérve nem kapható.**

Bezártak két iskolát Satu-Maren a vörheny miatt. Saját tud. A vörhenyjárvány terjed, különösen az iskolák növendékei között. A városi főorvos rendeletére az állami leánygimnázium első osztályát öt napra bezárták. Eddig a főorvosi hivatal 24 vörhenybetegét tart nyilván, de a szám állandóan emelkedik. A második számú elemi iskola első osztálya tíz napig marad zárva, ugyancsak a járvány miatt.

Prof. Dr. Ranschburger Pál legújabb műve!

A fejfájások okai és gyógyításuk

A tartalomjegyzékből: Mi is a fejfájás? — Ideges eredetű fejfájások — Reumás s csúzos fejfájások — A fejszák és zsábaszerű fejfájások — Az agyvelőburok és agyvelő betegségeiből eredő fejfájások — A cukorbeteg fejfájásos panaszai — A változás korában lévő (férfiak és nők) fejfájásai — A külső behatások, sérülések okozta fejfájások — Az egyén általános testi tulajdonságai kölcsönhatásból eredő (habituális) fejfájások — Kétoldali és féloldali fejfájások — Az elhízás okozta panaszok — Az asztmás beteg fejfájásai — A migrain rohamok különböző okai — A gyomor és hasi zavart működéséből eredő fejfájások — Gyógyszerek — Diéta — Hormon kezelések — Psychotherápiás gyógy mód — Sebészi kezelés — Fizikális gyógy módok — A fejfájások teljes gyógyítása — stb., stb.

Ara csak 110 lei és portó.

Beszerezhető KÖNYVOSZTALYUNKNÁL.

* A migrán és az idegesség azon esetei, amelyek a gyomor- és bélműködés zavarából erednek, gyakran már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által is megszűnnek. Az orvosok ajánlják.

Aki 30 ezer adomát gyűjtött össze. Brüsszelből jelentik: Jean Borovskí brüsszeli kereskedő harmincöt éve gyűjti a különböző népek vicceit és több mint harmincezer adomát annak nemzeti eredete szerint rendezett már el gyűjteményében. A délafrikai humort ebben a gyűjteményben egy benszülött kereskedő levele képviseli. A szerencsen boltoz dühöngő levelet ír európai cégének, hogy a megrendelt szappan még mindig nem érkezett meg. Harmadiziglen kívánja a cégre az ég összes csapásait és annak a reményének ad kifejezést, hogy a cseccselegyek a cég ültetvényeit el fogják pusztítani. Annal meglepőbb a levél utóirata, amely így szól: „A pult alatt éppen most találtam meg a szappanküldeményt! Hulljon rátok az ég minden áldása!”

Példaképek az éleltszentség utján:

Müller Lajos S. J.:

Benigna Consolata nővér élete; a híres misztikus lélek élete, naplója, magánnyilatkozásai, ajátosságai, tanácsai. Ara 95 lei.

Csávossy Elemér S. J.:

Egy sir a Duna felett. Egy napjainkban elhunyt magyar vizitációs nővér élete, lelki fejlődése, sok követhető erény példája Ara 55 lei

Wagner:

Mai lányok életstílusa; szentéletű fiatal lányok nevelőhatása, érdekes életrajza. Ara: 60 lei.

Andrássy S. J.:

Jézus nyomában. P. Pignatelli S. J. a száműzött herceg életrajza, a jezsuitarend feloszlása idejéből. Rendkívül érdekes és tanulságos. Ara: . . . 115 lei

Kapható: KÖNYVOSZTALYUNKNÁL.

Kirabolták a nászutas párt, akik autó-szerencsétlenség áldozatai lettek. Bucurestiből jelentik: Mincu építész és fiatal felesége gépkocsiszerencsétlenségével, amely a fiatalasszony halálával végződött, még mindig élénken foglalkoznak a lapok. Az építész állapotja javult s most bizonyos, hogy fel fog épülni. Megállapították, hogy a szerencsétlenség után a fiatalasszonynak mintegy egymillió lei értékű ékszere eltűnt. A gépkocsi körül rablók jártak és többek között ellopták azt a rendkívül értékes, félmillió lei értékű briliánsgyűrűt, amelyet az asszony szüleitől kapott menyasszonyi ajándékba. A nyomozás nagy erővel folyik.

Megjelent a Rózsasó. Dr. Tombory Béla szerkesztésében jelenik meg ez a csinos kiállítás-érdekes tartalmu hitbuzgalmi folyóirat, melynek utolsó számából megemlíti az alábbiakat: Sarka Lajos: Isten munkása vagyok (vers). — M — Az Isten szava. — Galló Géza: A háborús hírek margójára. — Dévald László: Anica anyó. — Dr. Erdődiné Perlinger Elíz: Megállok a liliumoknál (vers). — Székely László: A székely munka megáldója: Kicsaszony. — Sarka Lajos: Még egyszer... — Ószi hajnali kód (versek). — Dévald László: Matyó bácsi pengői. — Rózsasó. — Hírek. — Leányrovat. A Rózsasó egész évi előfizetési díja 70 lei. Megjelenik havonta. Szerkesztősége és kiadóhivatala: Kis Szent Teréz plébánia, Oradea-Iosia.

A Hírnök szeptemberi száma rendkívül változatos és érdekes tartalommal jelent meg. Megemlíti az alábbiakat: Milyen mély a spanyol vértenger? — Nagy Mária: Márta panasz. — P. Trefán Leonard: Falusi reggel. — Dr. Valkó László: Az olimpiai játékok bölcsőjénél. — Sarkóczy György: Utazás. — Xavier Vallat: A gall kakas polipkarja... — Toldalagi Pál: Versek. — A spanyol polgárháború már több, mint 100 éve tart. — Földes Zoltán: A nyár regénye. — Nagy Mária: Jó nekünk asszonyoknak... — Dévald László: Matyó bácsi pengői. — Holló Ernő: Kutyámhoz. — Pillanatfelvétel az olimpiáról. — Holló Ernő: Kőborlás. — Kosáryné Réz Lola: Tavasi mese. — Váth János: Imádkozzon értem. — Pierre L'Ermite: A medve. — Amit sokan megkérdéznek... — Nyáry László: Budapesti levél. — Öt perc vizit a szerkesztőségben. — Magunk között. — Szemle. — Krónika. — Rejtvény. — A Hírnököt dr. P. Jánossy Béla szerkeszté és egyike a legértelmesebb katolikus szépirodalmi folyóiratoknak. Előfizetési ára egész évre 160 lei. Szerkesztősége és kiadóhivatala: Cluj, Szentferenc-rendi kolostor. Megjelenik havonta.

KÖZGAZDASÁG

Eke vagy tárcsa?

Irta: Kövér Lajos kisgazda

A jó gazda szavajárása: mindent módjával!

Az utóbbi évtizedben elterjedt a tárcsa használata az uradalmakban és mondhatni, majdnem teljesen kiszorította a tarlózásból az ekét.

Tarlobuktatásról, tehát szántásról beszélnünk, írunk és ime a buktatás helyett alkalmazunk egy olyan eszközt, a tárcsát, amely igen sok esetben e célra nem felel meg. Így pl. ha későn, gazos, száraz tarlót tárcsázunk, avagy a tárcsával csak egyszer szaladunk át a tarlón és még a boronával se segítünk a hiányos muhkán, hanem hetekig állni hagyjuk a talajt, amíg a gazok elhatalmasodnak, mert ugyszólván művelést, segédkezet kapnak a fejlődéshez; vagy ha a tárcsa nem képes kellően megbirkózni a tarlóval, nem bírja azt átfordítani, hogy elkorhadjon, amikor sok helyen ott éktelenkedik a tarlómaradvány a tárcsa után még szeptemberben is.

Néha látni azért szemre ugyan szép, de agyontárcsázott és elboronált talajokat, talán hosszában, keresztben, félkeresztben is tárcsázta a talajt, de száraz időjárásban mégsem kapni utána jó szántást, különösen ha csak egyszer lesz szántva — vetőre, mert az alsó réteg tulságosan tömör, tehát hantos lesz az eke után, mert olyan vastagon fordítja föl az ülepített földet, hogy nem bírja megtörni, felaprózni és rengeteg munka megy rá a hengerezésre, boronálásra.

Ha a tárcsa többszöri járatását számítjuk (mert vele egy munka tarlózáskor majdnem a nullával egyenlő), ez annyi időbe, munkaerőbe kerül, hogy helyette ekét is alkalmazhatnánk. Hiszen vannak többvasú ekék, amelyeket a tarlobuktatáshoz nagyon jól használhatunk, ha a talaj nem tulságosan kemény. Sőt a barázdás kultivátorok is sokkal jobban megfelelnek tarlobuktatásra, mint a tárcsa. Persze ezekkel is idején kell dolgozni, amíg a tarló ki nem szárad és nem gazos. Ha már a gaz a tarlón elhatalmasodik, ne próbálkozzunk a kultivátorral sem, mert a gaztól nagyon torlódik, elakad, hanem használjunk csak ekét. Lehet ekével is akár egy-két ujjnyira is tarlót hántani, ha éppen úgy akarjuk. Szerintem a tarlobuktatáskor az a célunk, hogy a tarló és a gazok alul kerüljenek. És ha nem őszi, hanem tavaszi alá buktatunk tarlót, még akkor is az eke használata helyesebb, mert az eke által fölhasított, megasogatótt föld jobban beveszi és lebecsátja az altalajba a vizet, mint a telején apróra munkált talaj a tárcsázás, esetleg elboronálás vagy hengerezés után.

Helyénvaló a tárcsa használata a szelezes, hantos szántások helyrehozásánál. Gyepes héresek, rét, legelő felszántása után szintén a szelezes barázdákat apríthatjuk, lazíthatjuk vele. A felszántott kukorica földet is jól lehet a tárcsával őszi vetés alá tömöríteni, elaprózni, avagy szántás előtt a földet keresztben-hosszában megjárítani, hogy a hancsikot elaprózza s a talajt egyengesse. Különösen jól alkalmazható a tárcsa a tavaszi vetéseknél az őszi mélyszántás elmunkálására. Nézetem szerint e cél-

ra a legjobban megfelel, mert a földet nem fordítja, helyén hagyja és mégis lazít, jó magányt biztosít.

Ujabbán nagyon szokássá vált, hogy az eke vagy más hasonló, a talajt alaposabban fellazító eszköz után nyomban boronálják, tömörítik a földet, amikor arra nem is volna talán szükség. Gondoljuk csak el, hogy a talaj az év legnagyobb részében ugyanis simán, tömören áll, nem volna-e tehát helyes néha bizonyos időközönként fellazított, boronálás-hengerezés nélküli állapotban hagyni, hogy a nagyobb felület folytán jobban érinthetessen a

nappal, a levegővel és esővel? Nem gondoljuk-e, hogy a megszántott föld jobban hizik, porhanyul, ha nem tömjük keménnyé, nem alakítjuk simává, nyomban az eke után? Aki megpróbálja egyszer és a szántás után — ha nem sürgős a talaj előkészítése a vetés alá — boronálás nélkül hagyja a szántást két-három hétig, majd ha eső jött, szikkadáskor boronálja és a következő szántás után szintén így jár el, látni fogja, hogy úgy meghizlalja a talajt, hogy ez elfér egy gyöngébb trrágázással.

Hogy néhány évig kielégítésű termésű őszi gabonákat arathatunk a sekélyen munkált talajokon is, ez még ne ragadtasson minket arra a meggyőződésre, hogy az ekét nélkülözhetjük. Az ilyen földek is még az előzetes szántások által felporhanyított, termékeny művelt állapotból teremnek. Ha éveken keresztül csak a telejét műveljük a földnek, altalajjává válik már 10—15 centiméteres mélységben, vagyis elvadul és évek kellenek hozzá, míg ismét jóltermő állapotba hozhatjuk.

Az 1936-ik gazdasági év terméseredményei és tanulságai megdöntötték az ipari államok önellátásos kenyérmagtermelési politikáját

Nincs többé amerikai rém: Észak-Amerika Argentína egész gabonakészletét elveszi

A gabonatermelésnek az egész világon való állandó fokozása, a kenyérmagfogyasztás csökkenése, a buzakészletek folytonos szaporodása, valamint az ipari államok mindinkább előtérbe nyomuló önellátási törekvései hosszú évek óta a nemzetközi gabonapiacokon mindenütt lanyha irányzatot állandósítottak. Az 1936—37. gazdasági év azonban végre fordulópontot hozott ezen a téren és ugyszólván egy csapásra elsöpörte ezt a mesterségesen fenntartott és szinte kényszerű helyzetet. Az alacsony gabonaárak ideje — legalább is ebben a gazdasági évben — elmúlt. A legdöntőbb tényező a gabonapiac megszilárdulásában az volt, hogy a nyáron az importországok mindentől aránylagosan kedvező termésről szóló híradásokkal árasztották el a világot, amikor azonban a cséplési eredmények nyilvánosságra kerültek, kétségtelenül beigazolódtott, hogy a nagy európai gabonakivitelre szoruló államok a hosszantartó őszi esőzések következtében ugy mennyiségileg, mint minőségileg rendkívül gyenge termést takarítottak be. Ennek következtében felderült végre az ég a buzaexportállomok fölött, amiben nem kis része volt annak a körülménynek is, hogy Észak-amerikában a pusztító szárazság következtében ugyancsak katasztrófálisan rossz volt a buza- és a kukoricatermés úgy, hogy Argentína exportfeleslegének jelentékeny része, amely máskor oly kedvezőtlen benyomást gyakorolt az európai piacra, Északamerika szükségletének fedezésére fog szolgálni. A szilárd irányzat természetesen az összes európai gabonapiacokon éreztette hatását.

Nagy általánosságban 30 százalékos ár-emelkedés következett be a világtőzsdéken, Winnipegben pedig még ennél is nagyobb. Ez a szilárd irányzat természetesen az európai pi-

acot is befolyásolta. Mint ilyenkor szokás, a buzavilágkészletekről szóló hivatalos kimutatások is egyszerre kedvezőtlenebbekké váltak, a világ látható buzakészletei hirtelen sokmillió métermázsával megfogyatkoztak a statisztikában, ami ugyancsak erősítette a hosszmozgalmat. Mindeme körülmények alapján megállapítható az is, hogy a kontinens buzabevitelei államai szinte lázasnak nevezhető buzabevásárlásokat eszközöltek, talán az egy Ausztriát kivéve, amely szerződésileg biztosította Magyarországról az idén szükséges importmennyiségének jelentékeny részét. A dunai buza iránt az egész kontinensen óriási érdeklődés mutatkozik. Szakértők megállapítása szerint a dunai államok (Románia, Jugoszlávia és Magyarország) buzaexporteladásai a legutóbbi hat hét leforgása alatt meghaladták a 3 millió métermázsát.

A nemzetközi gabonapiacokon egyébként az áralakulás a következő volt: Chicagóban a szeptemberi buza bushelenként 119 cent (14.80 P q-kint), a decemberi 117 cent (14.60 P q-kint), a májusi 116 cent (14.40 P q-kint). Rózs szeptemberre 86 cent (11.50 P), Kukorica szeptemberre 113 cent (15.10 P), decemberre 95 cent. Winnipegben az októberi, decemberi és májusi buza 111 cent. Liverpoolban az októberi 8/1/4 (15.45 P q-kint), Rotterdamban a szeptemberi buza 6.55 hollandi forint, Buenos-Ayresben 10.95 pezo, októberre, Hamburgban a Hard Atlantic 7.08 hollandi forint.

A közgazdaság apró hírei

(Bucuresti). A nyersbőrök kiviteli tilalmának felfüggesztéséről szárnyrakelt híreket a kereskedelmi minisztérium cáfolja.

(Timisoara). A Kereskedelmi és Iparkamara igazgató tanácsa egységes lista alapján megalakult.

(Bucuresti). A fővárosi Munkakamara egységes listával alakult meg.

(Oradea). A Kereskedelmi és Iparkamara egységs lista alapján összeállított igazgatóválasztmánya csütörtökön tarja alakuló ülést.

(Bucuresti). A román bor kiviteli lehetőségei a gyenge francia terméseredmények következtében lényegesen javultak.

(Timisoara). A banati bortermés kilátásai igen kedvezőek.

(Varsó). A lengyel repülőgépgyárak jelentős megrendeléseket kaptak a délamerikai államoktól és Palesztinától sport- és légiforgalmi repülőgépek és alkatrészek szállítására.

UTUNK

A lelki élet havi folyóirata

Szerkesztő: Dr Czapi Gyula :: Korda R. T. Budapest kiadása.

Megrendelhető könyvosztályunknál.

Ára egész évre portóval együtt: 175 Leu.

Kérjen mutatványszámot könyvosztályunktól.

SPORT

Pénteken állítják össze a román válogatottat

A csatársor már készen áll, de a többi csapatrészek bizonytalanok

Bucurestiből jelentik: Az október 4-én sorra kerülő első román-magyar nemzetközi labdarugómérkőzés iránt felfokozott érdeklődés nyilvánul meg. A válogató bizottság legutóbb úgy határozott, hogy a vasárnapi forduló után már kijelöli a csapatot, de a formakülönbségek és a 8:3-as arányszám szem előtti tartása sok gondot okoz. Ezeknek figyelembevételével a bizottság tegnap esti ülésén úgy határozott, hogy csak pénteken este jelöli ki a Magyarország ellen pályára lépő 11-et. A döntés azért esett péntekre, mert akkor a válogató bizottság összes tagjai megjelenhetnek az ülésen. (A bizottsági tagok tehát előre rosszat sejtenek és nem merik egy esetleges rossz összeállítás ódiáját egyedül viselni. Szerk.)

Az ülésen azért tárgyalták a válogatásnál számbajöhető játékosokat és vidékről a következő játékosokat hívták a fővárosba: David, Bodola (CAO), Dobra (Gloria), Dobay, Bindea és Pavlovics (Ripensia). A fővárosi játékosok közül a következőket jelölték a keretbe: Sepi, P. Válcov, Eisenbeiser (Venus), Vintila (CFR).

A fenti névsor után nem nehéz következtetni az összeállításra vonatkozólag. A csatársor adva van: Bindea, Bodola, Sepi, P. Válcov, Dobay. A többi csapatrészek felől csak pénteken döntenek. Egy bizonyos Juhász helyett, aki vasárnap nagyon gyenge volt, Eisenbeiser lesz a középpofejezet. A két hávéd közül is biztos Albu helye.

Nérv hely tehát betöltésre vár...

Széljegyzetek

A satumarei Olimpia ifjúsági játékosok sztrájkjáról ad hirt ottani tudósítónk. A játékosok értesítették a vezetőséget, hogy addig nem hajlandók játszani, amíg a sportklub magára nem vállalja az iskolaköltségek fedezését.

A kérés, el kell ismerjük, — nem mindennapi. De maga a tény, hogy egy ilyen ötlet felmerülhetett — elsomorító, jellemző a mai fiatalok gondolatvilágára.

Még a középiskola padjaiban ülnek, az életre készülnek és máris hasznát akarnak húzni a sportból, amely náluk egy szükséges valami. Elengedhetetlen a fiatalság sportolása, ha egészséges és fejlett emberekké akarnak fejlődni.

Már a múltban is megesett, hogy a sportklubok egy-két szegénysorsú fiút iskoláztattak és anyagilag támogattak. Ez helyén is van. Az ilyen tömeges megmozdulásokat azonban százszázalékban el kell ítélnünk.

Nem tudjuk, hogy a vezetőség állást foglalt-e már a kérdésben. Azonban vigyáznok kell a döntéssel, mert veszedelmes precedenst teremthetnek.

A vezetőségre vár tehát az a nehéz feladat, hogy szeretettel és megértéssel vizsgálja be, mi van a mozgalom háta mögött, nyújtson segítőkezet, ha teheti, az arra rászorulóknak — amennyiben azok megérdemlik, — de teljes szigorral lépjen fel a jogtalan követelődzőkkel szemben (b. s.)

Ismét kevesebb egy Nurmj világrekorddal. Viborgból jelentik: Isohollo, a 3000 m-es akadályverseny kétszeres olimpiai győztese 48 p. 45.4 mp-vel új 15 km-es világrekordot állított fel. Isohollo Nurmj 46 p. 49.6 mp-es világrekordját javította meg.

BUDGE LEGYÖZTE PERRYT. Los-Angelesből jelentik: A Csenaes óceán tenniszbajnoksága döntőjében Budge (USA) nagy meglepetésre 6:2 4:6, 6:2, 6:3 arányban könnyen győzött az angol Perry, a világ ranglista első helyezettje ellen.

Jó eredmények a KAOE versenyén. Budapest-ről jelentik: Szabó Miklós 1000 m-es magyar rekordjavító kísérlete nem sikerült vasárnap a KAOE versenyén. 2 p. 29.5 mp-es idejével nem érte el a rekordot. Ugyanezen a versenyen Gyenes 22.1 mp-re győzött 200 m-en Gáll 8.2 mp-el új magyar női 60 m-es rekordot állított fel, Csák Ibolya 158 cm-es kitűnő eredménnyel nyerte a női magasugrást. — Az UTE atlétikai versenyén Forgács 10.8 mp-es 100 m-e a legjobb eredmény.

Galambos a magyar marathoni bajnok. Budapest-ről jelentik: A fehérvári országuton tartotta meg a MASz az országos marathoni bajnokságot, amelyet Galambos óriási fölényrel 2 óra 45 p. 01 mp. alatt nyert meg. 2. Zelenka 2 óra 52 p. 56 mp. 3. Kóvágyó.

Nagy az érdeklődés a feleaci autóverseny iránt. Clujról jelentik: Az október 4-iki feleaci nemzetközi autóversenyre eddig a következő külföldi versenyzők részvételét biztosította a rendező helyi Automobil Club: Budapest-ről Festetich Miklós és Festetich Ernő grófok, Singer Ernő, Belgrádból: B. Milenkovic. A svájci L'Eriel Autóklub négy kocsit küld a versenyre.

Nemzetközi atlétikai verseny. Malmöből jelentik: A nemzetközi atlétikai versenyen a holland Osendarp 21.9 mp-vel győzött a 200 m-en, a finn Kotkas 195 cm-el a magasugrásban és 19.15m-el a súlydobásban, a német Leichum 727 cm-el a távolugrásban, az olimpiai bajnok német Hein 55.12 m-el a kalapácsvetésben.

A kiadóhivatal üzenetei

K. J. Craidarolt. Kérdéses számot még ma elküldtük. Szív. üdv.

Adományok. A Kinában induló ferencrendi misszionárius Páter utiköltsége avára kiadóhivatalunkhoz befizettek: „Szent Antal tiszteletére” Oradea 100 leit, Kiss András plébános Lázárrești 100 leit. Az adományokat rendeltetési helyére eljuttattuk.

Wolde Mariam, Abesszinia párizsi követe Cerutti olasz követ előtt aláírja Olaszországnak tett hűség esküjét.

Képünkön balról Cerutti, Olaszország párizsi követe áll.

Aprohirdetések

Aprohirdetések díja szavankint 3 lel, vastagabb betűvel 6 lel. Legkisebb aprohirdetés ára 20 lel. (Az állatkeresőknek 25 százalékos kedvezmény. Cím a kiadóban 10 lel.

Adás-vétel

Szőlő bogozó rosta

155x155 finom vörös borok készítéséhez, 76-os Meteor kályha eladó. Merza Sándor, Oradea, Str. Pasteur 75.

Kiadó

egy háromszobás, összkomfortos lakás november 1-re. Oradea, Str. Cantemir 25. szám.

Használt hordókat megvételre vagy bérbé keres. Dr Kaczián Kálmán, Oradea, Strada Ciordas 46. sz. a.

Belföldi mandulát megvételre keresek. Erdéklődni Pap drogéria, Oradea, Bul. Regele Ferdinand 9. szám.

PUHA OLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea. Strada Regele Carol No. 5.

Oktatás

Német nyelvi és gyorsírási tanfolyamok

A bécsi Neulandschule módszerével október hónapban magántanítást kezdnek a német nyelvből és gyorsírásból. Kezdek és haladók részére külön tanfolyam a nyelvtan, a mondattan és társalgás elsajátítására és gyakorlására. Külön tanfolyam a német levelező gyorsírásra is Gabelberger-rendszernek alapján, könnyű és gyors módszerrel. További felvilágosítást ad Paál Annus Oradea, Parcul Carmen Sylva 16.

Lakás

Keresek

Olosigban 2 szobás modern lakást, magános házaspár részére. Cím: a kiadóban.

Kiadó

3. szobás modern lakás november 1-re. Oradea, Str. Oltenia 15. szám.

Külön bejárati

utcai butorozott szoba kiadó. Oradea, Str. Nicolae Jiga 11-A. szám.

Kiadó

kétszobás alkoves lakás, fürdő- és előszobával, kertes házban, november 1-re. Oradea, Str. Joan Ciordas 38.

Kiadók

új házban egyszobás, fürdőszobás és 3 szobás lakások. Oradea, Ciogariu-utca 35-a.

Keresek

egyszobás, előszobás lakást központban. Cimeket „Pontos fizető” jellegre kiadóba.

Kiadó

egy udvari szoba-konyha, speizos lakás, összes mellékhelyiségekkel november 1-ére. Str. Eliade Radulescu No. 13.

Kiadó

3 szobás modern utcai balkonos lakás. Oradea, Str. Tache Jonescu 15. szám.

Alkalmazás

Fiatal leány

házimunkára bejárónak felvétetik. Oradea, Str. Tichindeal 18-a sz. Lázár Józsefnél.